

ÅRSBERETNING

2022

Foto: Næsby Strand - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe.

Fotos forside: Abildtorpevej, Nakskov - Henning Nørgaard Pedersen, Nakskov Fotogruppe. Rosnæs Bådelag - Kim Schou Nakskov Fotogruppe. Hestehovedet, august 2022 - Anne-Mette Pedersen, Nakskov Fotogruppe. Hestehovedet en vinterdag - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe.

BORGMESTERENS FORORD	4
POLITISK ORGANISATION	6
ADMINISTRATIV ORGANISATION	7
HOVED- OG NØGLETAL	9
LOLLAND KOMMUNES VILKÅR	11
STRATEGI FOR LOLLAND KOMMUNE	14
STYRING I LOLLAND KOMMUNE	14
REGNSKABSRESULTAT	16
BUDGET 2023	26
LANDSPOLITIK MED BETYDNING FOR LOLLAND	27
KLIMA-, TEKNIK- OG MILJØUDVALGET	28
FRIIDTS-, KULTUR- OG FØLKESUNDHEDSUDVALGET	34
BØRNE- OG SKOLEUDVALGET	40
ÆLDRE-, OMSØRGS- OG SUNDHEDSUDVALGET	48
SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSUDVALGET	52
ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET	56
REGNSKABSOPGØRELSE	66
BALANCE	67
PENGESTRØMSOPGØRELSE	68
NOTER	69
REGNSKABSOVERSIGT	76
LEDELSENS PÅTEGNING	77

BORGMESTERENS FORORD

År 2022 har på mange måder været et anderledes år. Knap havde vi sagt farvel til den sidste store coronabølge, før krigen i Ukraine brød ud og en ny samfundskrise bankede på. En krise, som vi endnu ikke har set den fulde betydning af.

Krig og inflation

Krigen i Ukraine trækker spor, også på Lolland. Vi har taget imod de ukrainske flygtninge, som er kommet hertil, og vi mærker ligesom alle andre den store energikrise og de stigende priser, der har ramt hele Vesteuropa. Det er en voldsom inflation, der ikke er set værre i mere end 30 år, og selvom de største prisstigninger kan ses på brændsel og drivmidler, følger de øvrige priser godt med. Ikke mindst på grund af de høje produktionsomkostninger. Det lægger et stort pres på de fleste og især på de familier og virksomheder, der i forvejen har haft det økonomisk svært.

Grøn omstilling og erhvervsudvikling

Heldigvis er vi på Lolland ikke nær så hårdt ramt som andre. Femernbyggeriet er for alvor kommet i gang – det skaber job og aktivitet i vores lokale virksomheder – og med den store fabrik i Rødbyhavn er der potentiale til at fortsætte den positive udvikling, også i et langsigtet perspektiv.

Samtidig har energikrisen været med til at sætte turbo på den grønne omstilling og skabt større efterspørgsel på vedvarende energi. Et område, hvor vi på Lolland har en markant styrkeposition. Vi er førende, når det handler om at udnytte sol, vind, halm og biomasse, og vores grønne erhvervs politik kan være med til at skabe ekstra lokale arbejdspladser.

Mange investorer har allerede nu fået øje på vores område. Der er stor interesse for erhvervsgrunde i både Nakskov og Maribo – i Nakskov er der fx solgt 24 hektarer ved Stensø, og i Maribo er alle byggegrunde i etape 1 i det nye erhvervsområde ved motorvejsafkørsel 48 nu solgt. Det bliver spændende at følge de nye byggerier.

Folketingsvalg

Den 1. november blev der afholdt valg til Folketinget, og efter lange forhandlinger blev der den 15. december dannet en S-V-M-regering. Det er endnu for tidligt at sige, hvad den nye regerings politik kommer til at betyde for kommunerne som helhed, og for Lolland i særdeleshed, men det er bekymrende, at de første signaler tyder på, at det bliver kommunerne, der skal finansiere en del af regeringens nye tiltag. Den del vil vi naturligvis følge tæt.

Solid økonomistyring

Lolland Kommunes regnskab for 2022 viser et driftsoverskud på 192,7 mio. kr. Heraf er der brugt 58,6 mio. kr. på anlæg. Der er derfor ingen tvivl om, at vi har en god og solid økonomistyring på den løbende drift – og det endda på trods af den voldsomme inflation. Efter renter, afdrag, lånoptagelse og balanceforskydninger er der en forøgelse af kassebeholdningen på knap 77 mio. kr.

Årets resultat skal dog ses i lyset af et meget beskedent anlægsforbrug på grund af tidsmæssige forskydninger samt et ekstraordinært særtilskud på 75 mio. kr. Det ekstraordinære særtilskud kommer udover de 120 mio. kr., som Lolland Kommune modtager som et led i partnerskabsaftalen med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Svære år forude

Lolland Kommune er desværre stadig strukturelt underfinansieret. Der er lige nu udsigt til, at vi kommer til at mangle 160 mio. kroner til at finansiere budgettet for 2024, og tallet ventes at stige til 300 mio. kroner i 2025 og frem. Der venter derfor et hårdt arbejde og svære beslutninger forude. Samtidig skal der lægges pres på Christiansborg for enten at få en ny udligningsreform eller en permanent forhøjelse af særtilskudspuljen. En indsats, som vi i Lolland Kommune vil have et stort fokus på i den kommende tid.

Lolland Kommune, den 30. marts 2023

Borgmester Holger Schou Rasmussen

POLITISK ORGANISATION

BYRÅDET

Borgmester Holger Schou Rasmussen (A)	Gry Hernø (A)	Per Kim Nielsen (Løsgænger)
Viceborgmester Henrik Jacobsen (C)	Lasse Falster (A)	Tine Vinther Clausen (V)
2. viceborgmester Vibeke Grave (A)	Klaus F. Svensson (A)	Merete Meyer (V)
Martin Boesen (A)	Diana Leicht Christensen (A)	Knud Knudsen (V)
Michael Knudsen (A)	Eric Steffensen (A)	Vagn Pedersen (V)
Thomas Østergaard (A)	Lars Christensen (F)	Jesper Volmer (V)
Muj Berisha (A)	Henning A. Rasmussen (H)	Bente Borreskov (Ø)
Steffen Rasmussen (A)	Marie-Louise Brehm Nielsen (H)	
Ann-Britt Lærkedahl (A)	Leo Christensen (L)	

ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET

Borgmester Holger Schou Rasmussen (A)	Steffen Rasmussen (A)	Lars Christensen (F)
Næstformand Henrik Jacobsen (C)	Lasse Falster (A)	Tine Vinther Clausen (V)
Vibeke Grave (A)	Ann-Britt Lærkedahl (A)	Merete Meyer (V)
Muj Berisha (A)	Eric Steffensen (A)	

SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSUDVALGET

Formand Vibeke Grave (A)	Diana Leicht Christensen (A)	Henning A. Rasmussen (H)
Næstformand Vagn Pedersen (V)	Lars Christensen (F)	Bente Borreskov (Ø)
Gry Hernø (A)		

KLIMA-, TEKNIK- OG MILJØUDVALGET

Formand Tine Vinther Clausen (V)
Næstformand Muj Berisha (A)
Ann-Britt Lærkedahl (A)
Klaus F. Svensson (A)
Henning A. Rasmussen (H)
Knud Knudsen (V)
Per Kim Nielsen (Løsgænger)

ÆLDRE-, OMSORGS- OG SUNDHEDSUDVALGET

Formand Marie-Louise Brehm Nielsen (H)
Næstformand Klaus F. Svensson (A)
Lasse Falster (A)
Diana Leicht Christensen (A)
Lars Christensen (F)
Vagn Pedersen (V)
Tine Vinther Clausen (V)

BØRNE- OG SKOLEUDVALGET

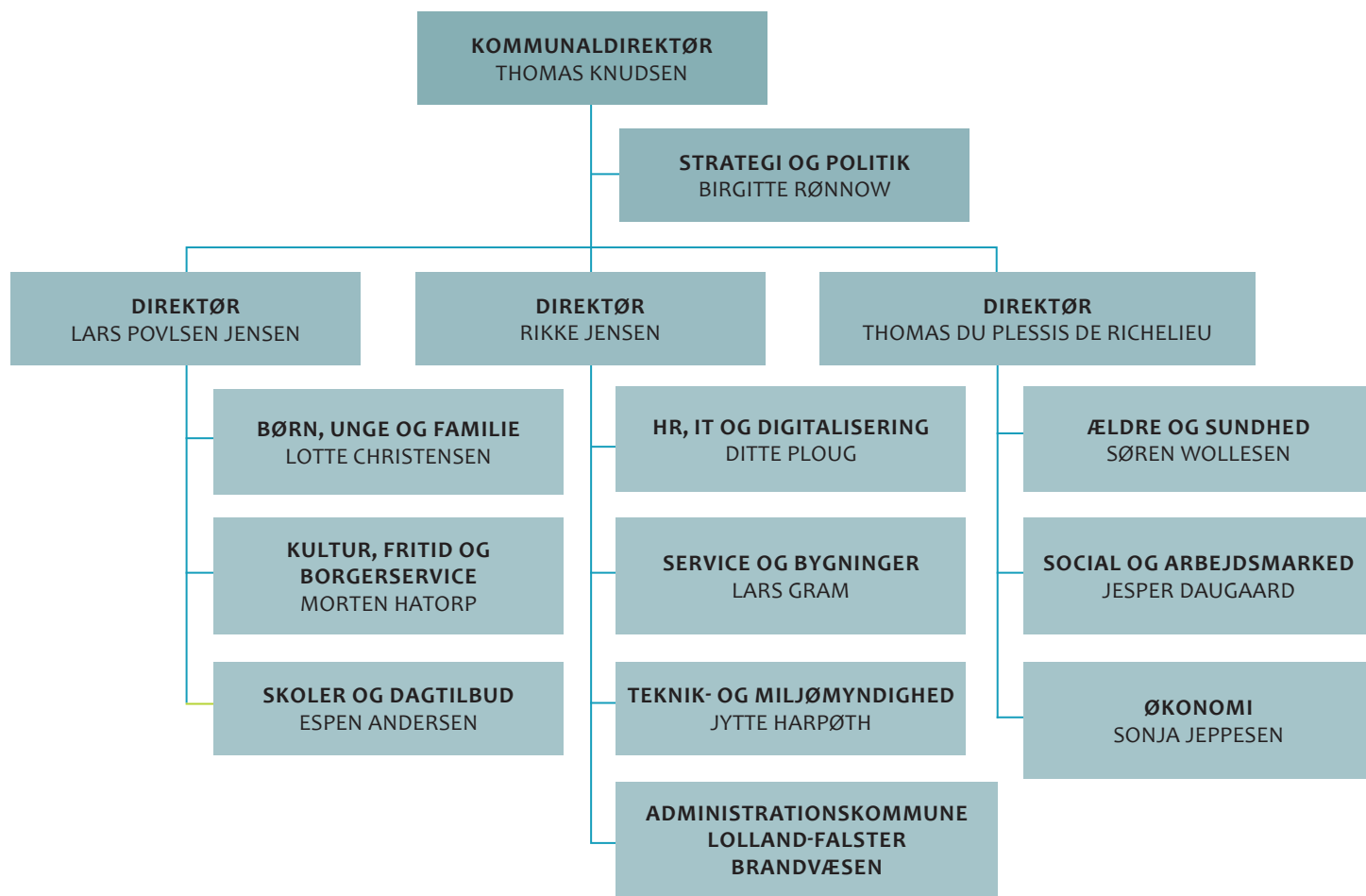
Formand Thomas Østergaard (A)
Næstformand Eric Steffensen (A)
Michael Knudsen (A)
Gry Hernø (A)
Jesper Volmer (V)
Merete Meyer (V)
Per Kim Nielsen (Løsgænger)

FRITIDS-, KULTUR- OG FOLKESUNDHEDSUDVALGET

Formand Martin Boesen (A)
Næstformand Merete Meyer (V)
Michael Knudsen (A)
Steffen Rasmussen (A)
Jesper Volmer (V)
Knud Knudsen (V)
Leo Christensen (L)

ADMINISTRATIV ORGANISATION

KOMMUNEOPLYSNINGER

Direktion

Thomas Knudsen, kommunaldirektør
Thomas du Plessis de Richelieu, direktør
Rikke Jensen, direktør
Lars Povlsen Jensen, direktør

Revision

BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Ringstedvej 18
4000 Roskilde

Foto: Maribo - Den lille bro ved Maribosøerne - Kim Schou, Naskov Fotografgruppe

HOVED- OG NØGLETAL

Oversigt over væsentlige økonomiske nøgletal i mio. kr.

Regnskab	2022	2021	2020	2019	2018
Regnskabsopgørelsen *					
Skatter	-1.887,1	-1.818,5	-1.883,0	-1.870,8	-1.854,4
Tilskud og udligning	-1.987,5	-1.956,6	-1.786,2	-1.697,8	-1.577,9
Driftsvirksomhed	3.681,9	3.600,6	3.584,8	3.379,4	3.313,8
Driftsresultat før renter	-192,7	-174,5	-84,4	-189,2	-118,5
Renter mv.	15,1	12,0	13,8	15,3	11,8
Resultat af primær driftsvirksomhed	-177,6	-162,5	-70,6	-173,9	-106,7
Anlægsvirksomhed	58,6	112,9	103,5	119,8	100,8
Resultat i alt	-119,0	-49,6	32,9	-54,1	-5,9
Driftsoverførsler	54,7	81,8	81,1	84,5	67,4
Afdrag på lån	100,0	95,7	87,1	84,4	84,0
Balance, aktiver					
Anlægsaktiver i alt	2.331,9	2.301,4	2.319,6	2.379,1	2.232,5
Omsætningsaktiver i alt	182,4	174,8	165,8	151,5	182,0
Likvide aktiver	-14,7	-91,4	-68,9	-20,6	-175,9
Balance, passiver					
Egenkapital	371,8	189,1	69,8	202,2	416,2
Hensatte forpligtelser	665,8	721,4	789,2	857,2	519,9
Langfristet gæld	1.155,5	1.167,0	1.254,1	1.150,3	1.094,8
Kortfristet gæld	306,5	307,3	303,4	300,3	207,7
Ændring i likvide aktiver	76,7	-22,5	-48,3	155,3	-175,9
Gennemsnitlig likviditet (kassekreditreglen)	137,0	112,6	64,0	94,7	143,9
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger (kr.)	3.416	2.778	1.557	2.276	3.428
Langfristet gæld pr. indbygger (kr.)	28.810	28.787	30.510	27.641	26.078
Skatter og tilskud					
Udskrivningsgrundlag pr. indbygger (kr.)	162.585	155.149	155.174	152.592	150.243
Indkomstskat pr. indbygger (kr.)	42.760	40.804	41.878	41.181	40.546
Tilskud og udligning pr. indbygger (kr.)	49.556	48.265	43.456	40.797	37.585
Indtægter i alt pr. indbygger (kr.)	92.316	89.069	85.334	81.978	78.131
Udskrivningsprocent kommuneskat	26,30	26,30	27,00	27,00	27,00
Grundskyldspromille	33,09	33,09	33,09	33,09	33,09
Indbyggertal pr. 1. januar	40.107	40.539	41.105	41.615	41.982
Antal ansatte					
Fuldtidsstillinger i alt	3.225	3.243	3.262	3.280	3.148
Fuldtidsansatte pr. 1000 indbyggere	80	80	79	79	75
Samhandelsbalance (mio. kr.) **					
Betalinger til andre kommuner	176,4	178,8	178,9	193,5	187,6
Betalinger fra andre kommuner	-78,5	-80,5	-80,8	-87,6	-85,4
Samhandelsresultat	97,9	98,3	98,1	105,9	102,2

*) Minus = overskud

**) Samhandelsbalancen udtrykker forholdet mellem Lolland Kommunes betalinger til andre kommuner og tilsvarende betalinger fra andre kommuner. Betalingerne vedrører alle ydelser for kommunens borgere. Samhandelsbalancen viser, at Lolland Kommune har underskud på handelen med andre kommuner. En række kommuner har siden kommunesammenlægningen trukket specielt borgere på social- og psykiatriområdet hjem. Lolland Kommune har ikke foretaget samme hjemtagelse af egne borgere. På ældreområdet flytter borgere ud af kommunen og tættere på egne børn. Betalingsforpligtelsen herfor tilfalder i en række tilfælde Lolland Kommune.

Foto: Nakskov - Efterårsaften i Sletnæs - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

LOLLAND KOMMUNES VILKÅR

Geografi

Lolland Kommune er en landkommune med to større centerbyer henholdsvis Nakskov og Maribo. Lolland Kommune omfatter også de tre beboede øer Fejø, Femø og Askø foruden en række ubeboede øer blandt andet i Nakskov Fjord. Befolkningen er primært koncentreret i de to førnævnte byer eller på en akse mellem disse byer. Lolland Kommune dækker et areal på knapt 887 km² svarende til godt 45 indbyggere pr. km².

Erhvervsstruktur

Lolland Kommune har en erhvervsstruktur præget af mange mindre erhvervsvirksomheder og er således ikke afhængig af enkelte meget store virksomheder med hensyn til såvel selskabsskat som arbejdspladser. Kommunens erhvervsliv er baseret på en række servicevirksomheder herunder turismevirksomhed, produktionsvirksomheder og virksomheder afledt af landbrug, der også er et vigtigt erhverv i Lolland Kommune. Lolland Kommune oplever stadig øget erhvervmæssig aktivitet afledt af etablering af Femern Bæltforbindelsen og det igangværende arbejde med den nye Storstrømsbro.

Erhvervsstrukturen i Lolland Kommune støttes op af et velfungerende undervisningssystem med en række kommunale folkeskoler og privatskoler, flere efterskoler, erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser indenfor Lolland Kommunes eget geografiske område. Derudover kan bacheloruddannelsen tilbydes via Professionshøjskolen Absalon i nabokommunen Guldborgsund, hvor der tilbydes professionsbachelor indenfor studiegrenerne pædagog, socialrådgiver og sygeplejerske.

Trods erhvervsstrukturen og de mange uddannelsesmuligheder er 29,3 procent af aldersgruppen 25- til 64-årige uden erhvervsuddannelse. Til sammenligning svarer det gennemsnitlige tal for hele landet til 16,6 procent. Lolland Kommune er, med de godt 29 procent, topscorer på listen

over 25- til 64-årige uden erhvervsuddannelse efterfulgt af Ishøj. Andelen af aldersgruppen 25- til 64-årige uden erhvervsuddannelse i Lolland Kommune er dog faldet en smule hen over de sidste fem år.

Økonomiske og strukturelle udfordringer

Lolland Kommune har gennem flere år oplevet store udfordringer dels i forhold til den økonomiske situation, men også i forhold til den demografiske udvikling. Kommunen erfarer en gradvis, men tydelig ændring i befolkningssammensætningen samtidig med en kontinuerlig befolkningstilbagegang. Konkret kan det konstateres, at Lolland Kommune har mistet 8.721 borgere siden kommunesammenlægningen, svarende til knap 18 procent. At skulle tilpasse kommunens organisation og strukturer til en så kraftig befolkningstilbagegang er en betydelig og fortløbende udfordring.

Samtidig med befolkningstilbagegangen er der sket en tydelig ændring i befolkningssammensætningen hen imod en større og større andel på offentlig forsørgelse, færre unge og ressourcestærke borgere i den erhvervsaktive alder samt en stigende andel af borgere, der har brug for sociale foranstaltninger. Disse ændringer medfører både et stigende pres på kommunens økonomi, men betyder også ændringer i hele kommunens sociale fundament.

Et faldende antal borgere medfører faldende indtægter. Det faldende indtægtsgrundlag samtidig med et stigende udgiftspres har resulteret i en grundlæggende strukturel ubalance i kommunens økonomi.

Demografi

Siden kommunesammenlægningen tilbage i 2007 har Lolland Kommune oplevet en konstant befolkningstilbagegang. Fra 2007 til 2013 lå den årlige tilbagegang i gennemsnit på 731 borgere, mens tilbagegangen har været reduceret til gennemsnitlig 367 borgere om året i

perioden fra 2014 til 2018. Fra 2019 til 2021 har befolknings-tilbagegangen igen været stigende med en gennemsnitlig tilbagegang om året på 502 borgere. Af samme årsag er det også rigtig positivt, at Lolland Kommune i 2022 har oplevet den laveste befolknings tilbagegang siden kommunesammenlægningen, på blot 186 borgere. Den lave befolknings tilbagegang hænger beklageligvis sammen med den forfærdelige krig i Ukraine, der har tvunget mange tusinde mennesker på flugt. Således har Lolland Kommune modtaget knap 180 ukrainske flygtninge i 2022.

I befolkningsprognosen fra april 2022 prognosticerede vi en befolknings tilbagegang på 168 borgere i 2022, hvilket er 18 borgere færre end den reelle tilbagegang. Når befolkningsprognosen blot rammer 18 borgere skævt, må det betegnes som yderst tilfredsstillende, specielt med de seneste års udfordringer taget i betragtning.

I 2020 og til dels i 2021 var Danmark samt store dele af verden nedlukket ad flere omgange grundet Covid19-pandemien, hvilket havde stor betydning for ind- og udvandringen. I 2022 er der på tragisk vis udbrudt krig i Ukraine, hvilket har sendt mange tusinde mennesker på flugt. Samtidig har Lolland Kommune oplevet forskellige vanskeliggørende udsving i befolkningsudviklingen. Eksempelvis oplevede kommunen det laveste antal fødsler i 2020 siden kommunesammenlægningen og i 2019 den første negative vandringsbalance, grundet oprydning i folkeregistret. Alle disse begi-

venheder tilsammen med udsving i befolkningsudviklingen er selvsagt med til at komplicere prognosticeringen.

I forhold til fødselsbalancen blev der i 2022 født 254 børn i Lolland Kommune mod en forventning på 283. De 254 fødsler er det næstlaveste antal siden kommunesammenlægningen. Antallet af dødsfald endte med at være 25 flere end forudsagt, hvorfor fødselsbalancen slutter med at være minus 471 borgere - det laveste fødselsoverskud i kommunens levetid.

Flyttebalancen endte i 2022 på minus 96 borgere mod en forventning på minus 64 borgere i befolkningsprognosen. I 2022 var der 1.783 tilflyttere til Lolland Kommune mod forventede 1.812. Samtidig var der 1.879 fraflyttere mod en forventning på 1.876. Der er altså tale om 29 færre tilflyttere og 3 flere fraflyttere end forventet, hvilket må betegnes som meget tilfredsstillende.

Omvendt ender nettoindvandringen på 381 borgere mod en forventning på 283 borgere, altså 98 flere indvandrede borgere end forventet. Når nettoindvandringen ender på 98 flere borgere end prognosticeret skyldes det blandt andet, at ind- og udvandringsaktiviteten generelt er meget svingende. Samtidig har krigen i Ukraine yderligere vanskeliggjort forudsigelsen af vandringsaktiviteten. Der var således i befolkningsprognosen en forventning om 110 færre indvandrede og 12 færre udvandrede end den reelle udvikling.

BEFOLKNINGSREGNSKAB

BEFOLKNINGSREGNSKAB	2022	2021	2020	2019	2018
Befolkningen primo	40.107	40.539	41.105	41.615	41.982
Fødte	254	285	215	290	292
Døde	725	700	685	693	698
Fødselsoverskud	-471	-415	-470	-403	-406
Tilflyttede	1.783	1.806	1.822	1.855	1.837
Fraflyttede	1.879	1.973	1.966	1.919	1.877
Nettoflyttede	-96	-167	-144	-64	-40
Indvandrede	597	302	206	291	292
Udvandrede *	216	152	158	334	213
Nettoindvandrede	381	150	48	-43	79
Befolkningstilvækst	-186	-432	-566	-510	-367
Befolkning ultimo	39.921	40.107	40.539	41.105	41.615

* Den øgede udvandring i 2019 skyldes oprydning i folkeregistret.

Foto: Theisens Gård - Jørgen Iversen, Nakskov Fotogruppe

I forhold til de øvrige kommuner i Region Sjælland er Lolland Kommune den ene af blot to kommuner, der oplevede befolkningstilbagegang i 2022. Den anden kommune er Guldborgsund med en tilbagegang på 79 borgere. Lolland Kommune er af samme årsag den kommune i Region Sjælland med det største reelle og procentvise fald i indbyggertallet i 2022. Lolland Kommunes indbyggertal er faldet med 0,5 procent, mens indbyggertallet i Region Sjælland samlet set er steget med 0,8 procent. På landsplan er indbyggertallet steget med 1 procent.

Socioøkonomisk indeks

Hvert år opgør Indenrigs- og Sundhedsministeriet kommunernes udgiftsbehov på baggrund af en række demografiske og socioøkonomiske kriterier. I forbindelse med udligningsreformen med virkning fra 2021 er det besluttet, at demografien permanent vægter med 67 procent i beregningen, mens socioøkonomien vægter med 33 procent. Det landsgennemsnitlige udgiftsbehov er opgjort til 70.003 kr. pr. indbygger i 2022, mens Lolland Kommunes udgiftsbehov er opgjort til 89.202 kr. pr. indbygger. Lolland Kommune ligger således 19.199 kr. højere pr. indbygger og har samtidig landets højeste udgiftsbehov.

Efter udligningsreformen opgøres det socioøkonomiske udgiftsbehov på baggrund af atten forskellige kriterier, hvor eksempelvis kriterierne 20 til 59-årige uden beskæftigelse; 24 til 49-årige uden erhvervsuddannelse samt almene familieboliger vægter tungest med henholdsvis 19, 13 og 12 procent.

I beregningen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov opgøres samtidig kommunernes socioøkonomiske indeks, der er en samlet vægtning af de atten kriterier. Det socioøkonomiske indeks er et udtryk for, hvor udfordret en kommune er i forhold til socioøkonomi. Hvis en kommunes socioøkonomiske indeks opgøres til en værdi over 100, betyder det, at kommunen har et større socioøkonomisk udgiftsbehov end landsgennemsnittet.

Lolland Kommunes socioøkonomiske indeks blev i 2022 opgjort til 160,6 - hvilket er det tredjehøjeste på landsplan.

Sammenholdes det forhold, at Lolland Kommune har landets tungeste borgere (socioøkonomisk set) med kommunens indtægter fra skatter, tilskud og udligning bemærkes, at udgiftsbehovet giver anledning til betydelige indtægter fra tilskud og udligning sammenlignet med landets øvrige kommuner.

Indtægterne fra indkomstskat og fra tilskuds- og udligningsordningen skal ses som et samlet indtægtsgrundlag. I budget 2022 valgte byrådet statsgaranti, hvorfor der ikke vil ske efterfølgende reguleringer af skatter samt tilskud og udligning. Undtaget herfra er dog den generelle midtvejsregulering af tilskud og udligning, hvor bloktilskuddet bliver reguleret i forhold til ny lovgivning og nye skøn for kommunernes udgifter i 2022. I 2022 blev Lolland Kommune negativt midtvejsreguleret med 20,1 mio. kr.

STRATEGI FOR LOLLAND KOMMUNE

Lolland Kommunes byråd vedtog i december 2019 en plan- og udviklingsstrategi, Lolland Lever Livet, for perioden 2019-2030. Strategien bygger på den grundlæggende præmis, at udvikling af den fremtid, vi ønsker, skal gå hånd i hånd med tilpasning til de forandringer og tendenser, der kommer til kommunen udefra. Ambitionerne om udvikling og tilpasning er sammenfattet i seks planstrategiske principper

- overordnet planlægning har som udgangspunkt et tiårigt perspektiv
- indsatser, der styrker kommunens strukturelle vilkår, skal opprioriteres
- servicestrukturen skal tilpasses befolkningsudvikling og bosætningsmønstre
- kommunens service skal styrke borgernes selvhjulpenhed og selvforsørgelse
- det sociale arbejde skal bygge på stærke relationer,

parathed, når problemet opstår, og fokus på viden og metoder med dokumenterede effekter

- de stærke civilsamfund - egnens ressourcer - skal mobiliseres, og Lolland skal målrettet investere i sine borgere, sine virksomheder og sine fysiske rammer.

De seks principper er bærende i kommunens daglige drift og planlægning. Principperne kræver tæt og koordineret samarbejde indadtil i organisationen og dialog og samarbejde med civilsamfundet og erhvervslivet.

I forbindelse med budgetlægningen for 2022 er der blevet arbejdet med politiske målsætninger på baggrund af den overordnede strategi for Lolland Kommune. Samtlige udvalg har defineret minimum tre fokusområder for 2022, afledt af den overordnede strategi. Der er blevet fulgt op på disse fokusområder i forbindelse med budgetopfølgningen for halvåret og nu igen ved regnskabsafslæggelsen.

STYRING I LOLLAND KOMMUNE

Lollandsmodellen

Modellen er revideret i foråret 2021 og rummer de grundlæggende principper, som kommunen er organiseret efter. Modellen er fleksibel, sådan at organisationen løbende kan tilpasses ændrede politiske prioriteringer og forandringer i kommunens omgivelser – uanset om de skyldes ny lovgivning, ændrede konjunkturer eller en anderledes befolkningssammensætning.

Lollandsmodellen tager udgangspunkt i værdibaseret ledelse, hvor fire generelle organisationsværdier er gennemgående i alle dele af organisationens virke

- kompetence
- tillid
- åbenhed
- fairness.

Organisationsmodellen arbejder med enheder på tre niveauer

- direktionen, der består af kommunaldirektør og tre fagdirektører, og har det overordnede ansvar for organisationen
- ti sektorer - seks med linjeansvar og fire med tværgående opgaver - der har det overordnede ansvar for drift, udvikling og økonomi på deres område
- de decentrale enheder (fx børnehaver, sygeplejen, musikskolen), der er de mindste byggesten med eget budgetansvar.

Lolland Kommune har mange forskellige opgaver med meget forskellig tyngde i budget og antal medarbejdere. Derfor er der i praksis stor variation i sektorernes størrelse og underliggende organisering.

Opbygningen af organisationen i tre niveauer afspejler sig i en ledelsesstruktur med direktører, sektorchefer og decentrale ledere. Dertil kommer en række øvrige ledere (teamledere, souschefer og afdelingsledere) med faglig ledelse og personaleledelse, men uden selvstændigt budgetansvar.

Styringsmodellen i Lolland Kommune skal understøtte en effektiv drift, sund økonomi og budgetoverholdelse samt et stadigt fokus på udviklingen i kapacitet og kvalitet i servicen til borgerne.

Der er to væsentlige styringsdokumenter, som danner grundlag for den overordnede udvikling og tilpasning

- plan- og udviklingsstrategien, som revideres og vedtages af byrådet én gang i hver byrådsperiode og udgør den overordnede ramme for kommunens udvikling og tilpasning
- den politiske aftale, som indeholder de strategiske indsatsområder, der særligt sættes fokus på i den fireårige aftaleperiode svarende til byrådets arbejdsperiode.

Økonomisk styring

For at sikre den kommunale økonomi er der udarbejdet et sæt styringsdokumenter bestående af henholdsvis ”Principper for økonomistyring” og ”Decentraliseringsgrundlaget”.

I ”Principper for økonomistyring” er blandt andet bevilningsniveauet fastlagt. Det betyder dels, at hvert enkelt udvalg har fået en nettoramme dels, at rammen er fordelt på politikområder. Væsentlige uforudsete økonomiske hændelser og forslag til reaktionsmuligheder skal af fagcheferne meddeles til direktøren for området samt til Økonomisektoren. Fagudvalgene holdes løbende orienteret om den økonomiske udvikling i form af budgetopfølgninger indeholdende forventninger til det samlede forbrug i regnskabsåret. Ved udsigt til budgetoverskridelse skal der fra administrativ side fremlægges forslag til afhjælpning.

I ”Decentraliseringsgrundlaget” er kompetence og ansvar for den decentrale leder og sektorchefen beskrevet. Hver decentral enhed får tildelt en ramme, som den decentrale leder har kompetence til at anvende på bedst mulig måde

i overensstemmelse med det politisk fastsatte aktivitets- og serviceniveau.

Finansiel styring

Lolland Kommunes likviditet følges dagligt for at kunne opgøre den gennemsnitlige kassebeholdning, som skal afrapporteres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet hver tredje måned. Den gennemsnitlige kassebeholdning anbefales at udgøre cirka tre procent af bruttodrifts- og anlægsudgifterne, hvilket svarer til 132,5 mio. kr. Med en gennemsnitsbeholdning på 137 mio. kr. lever kommunen lige netop op til denne anbefaling.

Lolland Kommune følger den af byrådet vedtagne finansielle strategi, der fastlægger niveauet for valget mellem lån i euro og danske kroner og valget mellem fast og variabelt forrentede lån. Derudover er en strategi for placering af overskudslikviditet fastlagt – en strategi med en forsigtig placering af overskudslikviditet med deraf begrænset risiko for tab på de foretagne investeringer.

REGNSKABSRESULTAT

Resultat i alt

Regnskabet aflægges med et driftsoverskud på 192,7 mio. kr. mod forrige års overskud på 174,5 mio. kr. I det oprindelige budget 2022 var der forventet et driftsoverskud på 210,1 mio. kr.

Det lavere driftsresultat - på 17,4 mio. kr. - kan overordnet forklares med færre indtægter fra tilskud og udligning på 22,4 mio. kr. især på grund af øgede udgifter i midtvejsregulering, merudgifter på overførselsområderne på 22,8 mio. kr. fratrukket serviceområdernes mindreforbrug på 27,8 mio. kr.

Det oprindelige budget indeholdt en bevillingsreserve på 24,5 mio. kr., så reelt var det oprindelige driftsoverskud på 234,6 mio. kr. Regnskabet driftsoverskud på 192,5 mio. kr. er altså 41,9 mio. kr. lavere end det oprindeligt budgetterede driftsoverskud.

Driftsresultatet er 13,6 mio. kr. bedre end forventningen i budgetopfølgningen pr. 30. september, hvor vi forventede et overskud på 179,1 mio. kr. Forbedringen på 13,6 mio. kr. kan forklares med mindre udgifter på serviceudgifterne med i alt 27,1 mio. kr. fratrukket 12,1 mio. kr. i merforbrug

på overførselsudgifterne – primært på Social- og Arbejdsmarkedsudvalgets område. Forbedringerne på serviceudgifterne skyldes blandt andet mindreforbrug på godt 9 mio. kr. på Klima-, Teknik- og Miljøudvalget og på Social- og Arbejdsmarkedsudvalget tilsammen.

Driftsoverskuddet på 192,7 mio. kr. giver økonomisk råderum til afholdelse af udgifter til anlæg, renter og afdragene på kommunens gæld (når man ser bort fra en lånekonvertering, der er bogført under afdrag).

De samlede driftsudgifter udgør 3.681,9 mio. kr., hvilket er 5 mio. kr. mindre end oprindeligt budgetteret. På serviceudgifterne er der brugt 27,8 mio. kr. mindre end oprindeligt budgetteret og på overførselsudgifterne har der været et merforbrug på 22,8 i forhold til oprindeligt budget.

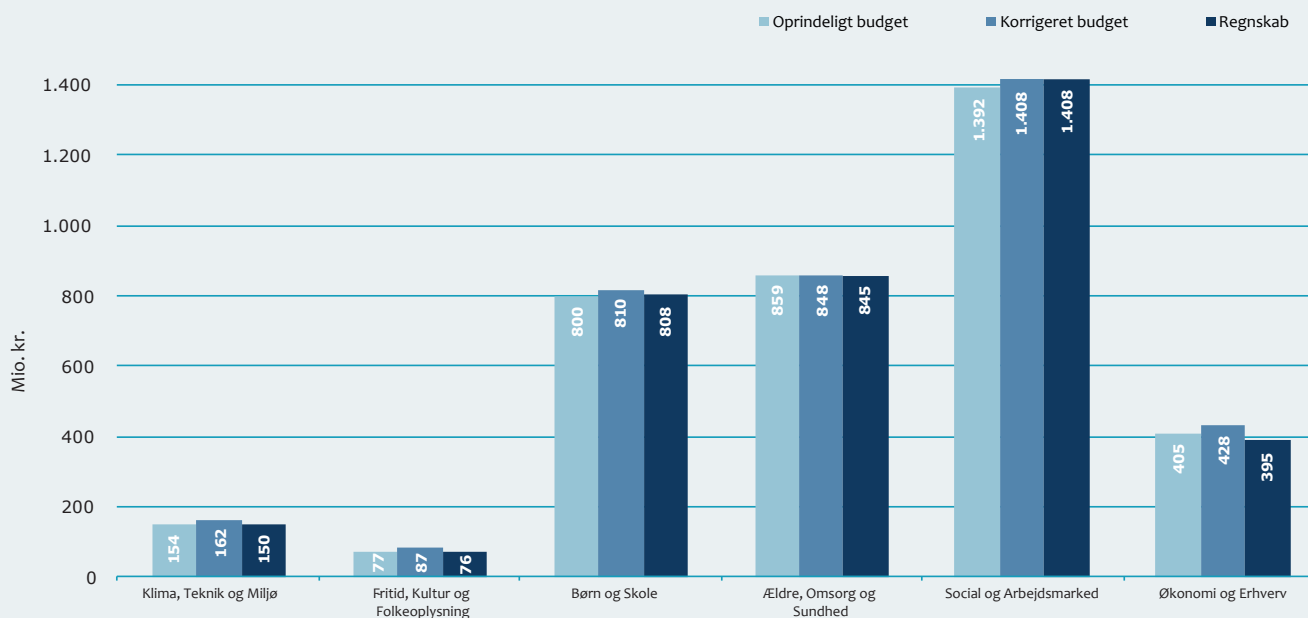
Det lavere forbrug på serviceudgifterne skal blandt andet ses i lyset af delvise nedlukningsperioder i 2021 som følge af corona, hvorfor ikke alle aktiviteter har været gennemført.

Driftsresultatet og udviklingen i driftsudgifterne giver et godt udgangspunkt for at overholde budget 2023.

DRIFTSREGNSKAB 2022

I budgetopfølgningen 30. september var forventningen, at serviceudgifterne ville ligge 31 mio. kr. under kommunens serviceramme. Det viser sig nu, at serviceudgifterne ender næsten 58 mio. kr. under kommunens serviceramme.

På landsplan ser det ud til, at den samlede serviceramme lige akkurat vil blive overholdt dog under forudsætning af, at kommunerne vil blive kompenseret for Covid19-udgifter og udgifter til fordrevne ukrainere.

Foto: Hestene ved Store Vejlø skov - Henning Nørgaard Pedersen, Nakskov Fotogruppe

REGNSKABSGØRELSE

Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt Budget	Korrigeret Budget	Regnskab 2022	Regnskab 2021	Budget 2023
Indtægter					
Skatter	-1.888,6	-1.886,8	-1.887,1	-1.818,5	-1.984,4
Tilskud og udligning	-2.008,4	-1.989,1	-1.987,5	-1.956,6	-1.947,8
Indtægter i alt	-3.897,0	-3.875,9	-3.874,6	-3.775,1	-3.932,2
Driftsvirksomhed					
Klima, Teknik og Miljø	153,6	162,1	149,5	153,0	158,3
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	76,8	86,9	75,9	70,6	73,5
Børn og Skole	800,6	810,4	808,4	797,3	812,5
Ældre, Omsorg og Sundhed	859,0	847,9	844,9	1.069,9	876,8
Social og Arbejdsmarked	1.392,2	1.408,1	1.408,4	1.146,7	1.434,0
Økonomi og Erhverv	404,7	428,1	394,8	363,1	420,5
Driftsvirksomhed i alt	3.686,9	3.743,5	3.681,9	3.600,6	3.775,6
Driftsresultat før renter	-210,1	-132,4	-192,7	-174,5	-156,6
Renter	13,2	11,0	15,1	12,0	14,0
Primært driftsresultat	-196,9	-121,4	-177,6	-162,5	-142,6
Anlægsvirksomhed i alt	133,0	205,3	58,6	112,9	113,4
Resultat i alt	-63,9	83,9	-119,0	-49,6	-29,2
Finansieringsoversigt					
Resultat ifølge ovenstående	-63,9	83,9	-119,0	-49,6	-29,2
Afdrag på lån	105,7	464,2	464,2	238,0	107,4
Optagne lån	-99,5	-458,9	-450,3	-151,5	-68,4
Kursreguleringer	0,0	0,0	9,2	-4,1	0,0
Balanceforskydninger	-0,6	5,7	19,2	-10,3	-0,7
Ændring af likvide aktiver i alt	-58,3	94,9	-76,7	22,5	9,1

Generelt i regnskabet angives kommunens udgifter som positive tal, mens kommunens indtægter angives som negative tal.

FORVENTNINGER TIL REGNSKABET

Forventninger i kvartalsregnskaberne til regnskabsresultatet.

Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt Budget	Forventet regnskab 28.02.22	Forventet regnskab 30.04.22	Forventet regnskab 30.06.22	Forventet regnskab 30.09.22	Regnskab
Indtægter						
Skatter	-1.888,6	-1.888,6	-1.888,6	-1.888,6	-1.886,8	-1.887,1
Tilskud og udligning	-2.008,4	-2.008,4	-2.008,4	-1.988,3	-1.989,2	-1.987,5
Indtægter i alt	-3.897,0	-3.897,0	-3.897,0	-3.876,9	-3.876,0	-3.874,6
Driftsvirksomhed						
Klima, Teknik og Miljø	153,6	153,2	156,4	156,4	158,7	149,5
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	76,8	75,5	77,3	78,3	78,3	75,9
Børn og Skole	800,6	801,2	805,8	807,4	805,6	808,4
Ældre, Omsorg og Sundhed	859,0	850,6	852,7	843,9	849,5	844,9
Social og Arbejdsmarked	1.392,2	1.390,4	1.388,6	1.424,9	1.407,6	1.408,4
Økonomi og Erhverv	404,7	399,7	399,7	399,1	397,2	394,8
Driftsvirksomhed i alt	3.686,9	3.670,6	3.680,5	3.710,0	3.696,9	3.681,9
Driftsresultat før renter	-210,1	-226,4	-216,5	-166,9	-179,1	-192,7
Renter	13,2	9,8	9,8	11,0	11,0	15,1
Primært driftsresultat	-196,9	-216,6	-206,7	-155,9	-168,1	-177,6
Anlægsvirksomhed i alt	132,9	100,4	110,6	77,4	84,0	58,6
Resultat i alt	-64,0	-116,2	-96,1	-78,5	-84,1	-119,0
Finansieringsoversigt						
Resultat ifølge ovenstående	-64,0	-116,2	-96,1	-78,5	-84,1	-119,0
Afdrag på lån	105,8	470,2	470,3	464,2	464,2	464,2
Optagne lån	-99,5	-411,8	-426,9	-401,9	-396,4	-450,3
Kursreguleringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2
Balanceforskydninger	-0,6	3,8	3,8	5,8	5,7	19,2
Ændringer af likvide aktiver i alt	-58,3	-54,0	-48,9	-10,4	-10,6	-76,7

Indtægter

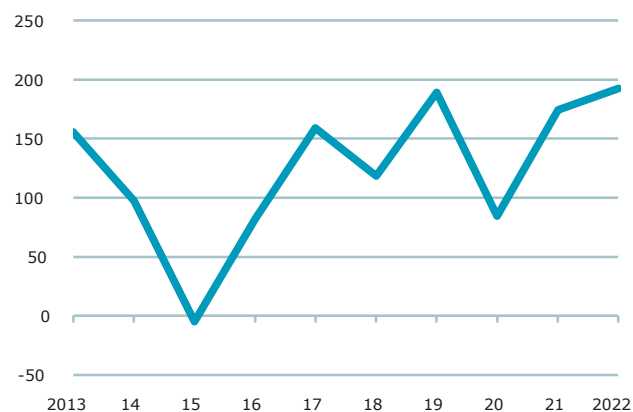
Lolland Kommunes indtægter fra skatter, tilskud og udligning udgør 3.874,6 mio. kr. i 2022. Sammenlignet med 2021 er der tale om en indtægtsstigning på 99,5 mio. kr. Indtægterne fra tilskud og udligning er steget med 30,9 mio. kr., og skatteindtægterne er ligeledes steget med 68,6 mio. kr.

Der var oprindeligt budgetteret med indtægter fra tilskud og udligning på 2.008,4 mio. kr. i 2022. Regnskabsresultatet viser, at indtægterne blev netto 21 mio. kr. lavere, hvilket skyldes en negativ midtvejsregulering på grund af mindreforbrug på overførselsområdet samt merudgifter som følge af pris- og lønudviklingen.

Driftsvirksomhed

Lolland Kommunes driftsresultat før renter viser et overskud på 192,7 mio. kr. Sammenlignes med driftsresultatet for 2021 ses en stigning på 18,2 mio. kr. Stigningen skyldes, at indtægtsgrundlaget er steget med 99,5 mio. kr. (jævnfør ovenfor), samtidig med at Lolland Kommunes driftsudgifter er steget med 81,3 mio. kr. sammenholdt med 2021.

Driftsresultat før renter (mio. kr.)

Da Lolland Kommune lavede budgetopfølgning for perioden 1. januar til 30. september 2022, var det med en forventning om, at kommunens driftsresultat før renter ville vise et overskud på 179,1 mio. kr. Det endelige driftsresultat viser et overskud på 192,7 mio. kr. og er således 13,6 mio. kr. bedre end forventet ved seneste budgetopfølgning.

Driftsudgifterne i regnskab 2022 udgør 3.681,9 mio. kr. Det er 15 mio. kr. (eller 0,4 procent) mindre end de skønnede driftsudgifter i seneste budgetopfølgning. Kun Børne- og

Skoleudvalget og Social- og Arbejdsmarkedsudvalget har beskedne merudgifter på henholdsvis 2,8 mio. kr. og 0,8 mio. kr., alle øvrige udvalg har mindreforbrug.

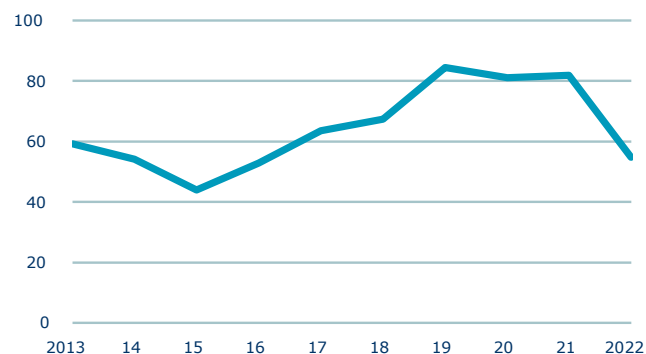
Største procentvise afvigelse er på Klima-, Teknik- og Miljøudvalgets område, hvor regnskabet viser et forbrug på 5,8 procent lavere end forventningerne i budgetopfølgningen. Fritids-, Kultur- og Folkeoplysningsudvalget har et mindreforbrug på 2,4 procent. Alle øvrige udvalg har kun mindre procentvise afvigelser - i intervallet mindreforbrug på 0,6 procent til merforbrug på 0,3 procent.

Klima-, Teknik- og Miljøudvalgets mindreforbrug på 9,2 mio. kr. skyldes blandt andet øgede indtægter på Nakskov Havn i sidste kvartal, hvor der blev indskibet ekstraordinært store mængder roer fra Sverige. På veje og grønne områder er det lykkedes at reducere de forventede merudgifter til brændstof og materialeudgifter.

På Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalgets område skyldes mindreforbruget på 2,4 mio. kr. hovedsageligt forskydninger i udbetaling af tilskudsmidler.

Der forventes driftsoverførsler på 54,7 mio. kr. til 2023, hvilket er 27,1 mio. kr. mindre end sidste års driftsoverførsler på 81,8 mio. kr. Driftsoverførslerne skal ses i forhold til restbudgettet for serviceudgifterne på driften på 70,3 mio. kr. og restbudgettet på de samlede driftsudgifter på 61,6 mio. kr.

Driftsoverførsler (mio. kr.)

Ved udgangen af 3. kvartal 2022 forventede udvalgene samlet set at overføre mindreforbrug på knap 47 mio. kr. til forbrug i 2023. Der er altså tale om en afvigelse på 8 mio. kr. imellem de forventede overførsler og de faktiske ansøgninger om overførsler (i regnskab 2021 var afvigelsen på 20 mio. kr.). Generelt er der tale om mindre afvi-

SERVICEUDGIFTER (mio. kr.)	Serviceramme	Serviceudgifter	Restbudget
Drift			
Klima, Teknik og Miljø	155,4	149,5	5,9
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	77,7	75,9	1,8
Børn og Skole	813,6	821,5	-7,9
Ældre, Omsorg og Sundhed	652,7	629,7	23,0
Social og Arbejdsmarked	457,5	437,1	20,4
Økonomi og Erhverv	408,9	394,3	14,6
Serviceudgifter i alt	2.565,8	2.508,0	57,8

gelses i forhold til forventningerne 30. september. Størst afvigelse er der på Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalgets område, hvor den faktiske ansøgning om overførsel til 2023 er forøget med 3,6 mio. kr. i forhold til forventningerne i budgetopfølgningen.

Serviceudgifter

Af budgetloven fremgår, at hvis kommunerne under ét ikke overholder den samlede servicerramme, vil det indebære sanktioner. Serviceudgifterne er defineret som de samlede nettodriftsudgifter fratrukket nettodriftsudgifterne på overførselsområderne.

Lolland Kommunes andel af servicerrammen svarer stort set til det oprindeligt vedtagne budget 2022 på de ovenfor definerede områder korrigeret for virkningen af midtvejsreguleringen. Servicerammen udgør 2.565,8 mio. kr. i 2022.

På baggrund af regnskab 2022 kan kommunens serviceudgifter opgøres til 2.508 mio. kr., hvilket er 57,8 mio. kr. under kommunens servicerramme.

Kommunerne vil blive sanktioneret, hvis de under ét overskrider den samlede servicerramme. 60 procent af sanktionen vil blive udmøntet på de kommuner, som overskrider egen servicerramme, og de resterende 40 procent vil blive udmøntet som en kollektiv sanktion på alle kommuner.

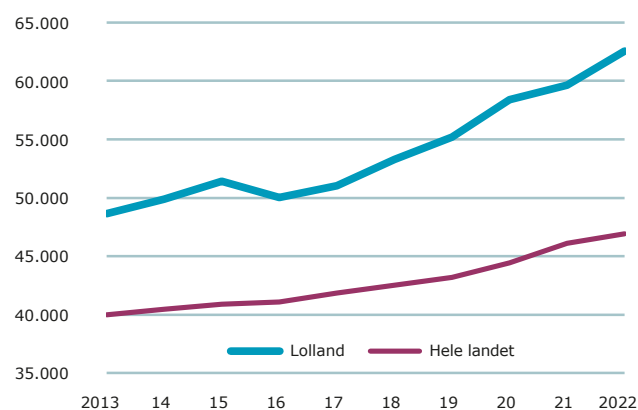
KL's seneste prognose indikerer, at en række kommuner har problemer med overholdelse af deres servicerrammer. Det er således usikkert, om den samlede servicerramme vil blive overholdt. Usikkerheden består desuden i, at der ved opgørelse af den samlede servicerramme skal tages hensyn til ekstraudgifter til Covid19 og fordrevne ukrainere. Udgifter, der alene i Lolland Kommune, udgør knap 12 mio. Disse udgifter skal lægges til Lolland Kommunes

serviceramme, så vi reelt set ligger 69,4 under egen servicerramme.

Nedenstående graf viser, at Lolland Kommunes serviceudgifter ligger et pænt stykke over landsgennemsnittet. Den viser også, at forskellen mellem Lolland Kommune og landsgennemsnittet er forøget de seneste seks år. 2022-tallet for hele landet er de budgetlagte serviceudgifter, da de endelige regnskabstal ikke foreligger på nuværende tidspunkt.

De stigende serviceudgifter pr. borger i Lolland Kommune skyldes blandt andet stigende udgifter på områderne psykiatri og handicap, børn og unge med særlige behov samt bygnings- og it-drift. Det faldende folketal er også en medvirkende årsag til de stigende serviceudgifter pr. indbygger.

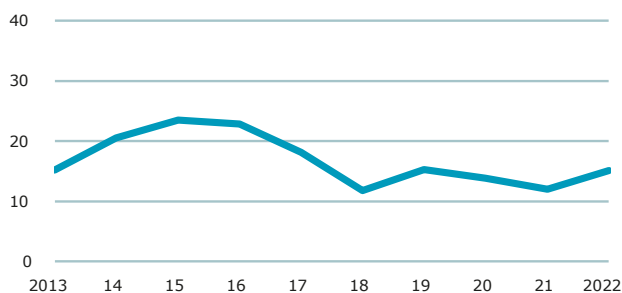
Serviceudgifter pr. indbygger

Renter

Renteudgifterne er 1,9 mio. kr. højere end oprindeligt budgetteret. Merforbruget skyldes primært realiseret tab på værdipapirer.

Renter

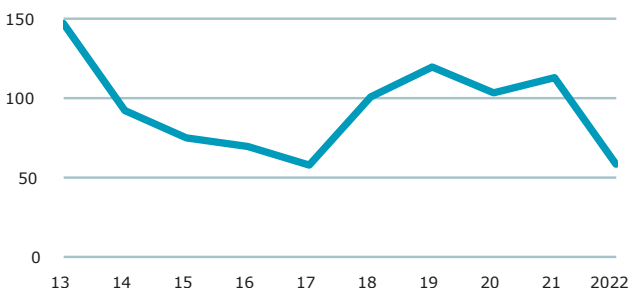
Anlægsvirksomhed

Lolland Kommune har i løbet af 2022 investeret samlet set 58,6 mio. kr. på anlægssiden. Det er 73,9 mio. kr. mindre end oprindeligt budget. Anlægsudgifterne er 54,3 mio. kr. lavere end anlægsudgifterne i 2021.

Anlægsudgifterne er primært anvendt til byggemodning i Nakskov og Maribo og byudvikling i Nakskov, Maribo og Rødby, herunder både forskønnelse af byer samt nedrivning af slidte ejendomme.

En del anlægsarbejder blev ikke færdiggjort i 2022, hvorfor der overføres anlægsbevillinger på samlet 51,6 mio. kr. til 2023.

Anlægsudgifter

Af grafen fremgår det, at Lolland Kommune de sidste fire år har afholdt anlægsudgifter for 395 mio. kr.

Anlægsrammen

Anlægsrammen svarer til de oprindeligt budgetterede bruttoanlægsudgifter på 132,5 mio. kr. Med afholdte bruttoanlægsudgifter på 83 mio. kr. ligger kommunen under den vedtagne anlægsramme med 49,5 mio. kr.

Finansielle poster

Både afdrag på lån og lånoptagelser er påvirket af en lånekonvertering på 363,1 mio. kr. Afdrag på lån udgør 464,2 mio. kr., hvilket stemmer med det korrigeret budget. Af det samlede afdrag udgør lånekonverteringen 363,1 mio. kr., afdrag på lån til feriemidler 1,1 mio. kr., mens afdrag på kommunens øvrige lån udgør 100 mio. kr. Sidstnævnte er en stigning på 4,3 mio. kr. i forhold til 2021.

Balanceforskydninger

Balanceforskydninger består af årets stigning og/eller fald i kommunens tilgodehavender og kortfristet gæld. Den væsentligste årsag til et kassetræk på 19,2 mio. kr. er 10 mio. kr. i langfristet tilgodehavende vedrørende indefrosne ejendomsskatter.

Likviditet

Ved udgangen af 2022 lå gennemsnitslikviditeten, opgjort efter kassekreditreglen (gennemsnittet af de seneste 365 dages kassebeholdning), på knapt 137 mio. kr. Det er godt 24 mio. kr. højere end ved udgangen af 2021.

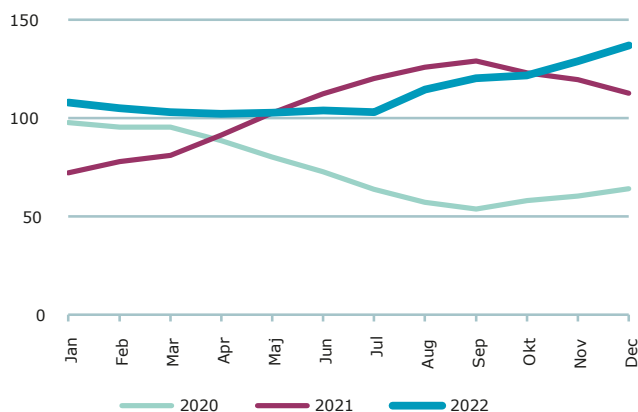
Gennemsnitslikviditeten lå i første halvår af 2022 relativt stabilt omkring 105 mio. kr., mens den i andet halvår steg, således at den udgjorde knapt 137 mio. kr. ved årets udgang.

At gennemsnitslikviditeten de første seks måneder af 2022 lå relativt stabilt omkring 105 mio. kr. skyldes blandt andet, at Lolland Kommune i perioden april 2021 til marts 2022 ikke har haft en større likviditetstilførsel, såsom fx lånoptag eller ekstraordinær midtvejsregulering.

Når gennemsnitslikviditeten i andet halvår begynder at stige, hænger det blandt andet sammen med hjemtagelsen af lån på i alt 87,2 mio. kr. ultimo marts 2022. Samtidig har et mindre anlægsforbrug end budgetteret ligeledes været medvirkende til den stigende gennemsnitslikviditet.

Udviklingen i den gennemsnitlige likviditet fremgår af grafen over den årlige likviditetsudvikling.

Årlig udvikling i gennemsnitslikviditet 2020-2022 (mio. kr.)

Nedenstående graf viser udviklingen i Lolland Kommunes gennemsnitslikviditet pr. indbygger sammenholdt med gennemsnitslikviditeten på landsplan. Som det fremgår af grafen, har likviditeten pr. indbygger i Lolland Kommune, modsat på landsplan, været meget svingende i perioden. Fra 2013 frem til 2016 oplevede Lolland Kommune et markant fald i gennemsnitslikviditeten. Herefter steg gennemsnitslikviditeten frem mod 2018 for så igen at falde frem til 2020.

I 2021 og 2022 er gennemsnitslikviditeten endnu engang steget, men prognosen for de kommende år viser, at gennemsnitslikviditeten på ny vil falde. Dette mønster står som sagt i skarp kontrast til gennemsnitslikviditeten på landsplan, hvor man har oplevet en stigende - eller uændret - gennemsnitslikviditet pr. indbygger i stort set hele perioden med undtagelse af 2019, hvor der var et lille fald. Selvom Lolland Kommune de seneste par år har oplevet en stigende gennemsnitslikviditet, har gabet imellem Lolland Kommune og landsgennemsnittet aldrig været større end i 2022.

Gennemsnitslikviditet pr. Indbygger (mio. kr.)

Den bogførte kassebeholdning ved udgangen af 2022 er negativ med 14,7 mio. kr., hvilket er 76,7 mio. kr. bedre end ultimo 2021.

Kommunale restancer

Lolland Kommunes restancer er steget med 8,9 mio. kr. i 2022. Fra 71,8 mio. kr. ved årets begyndelse til 80,7 mio. kr. ved udgangen af 2022. Når restancerne er steget så meget, skyldes det, at regningskravene er øget med 9,4 mio. kr., hvoraf Nakskov Idrætscenter tegner sig for 6,4 mio. kr.

Som det fremgår af tabellen, er restancerne på områderne ejendomskrav, mellemkommunale krav og tilbagebetalingspligtig hjælp faldet - samlet set med 2,7 mio. kr. Omvendt er restancerne på områderne boligstøtte/lån, pasning + fritid, regningskrav og tilbagebetalingskrav øget med samlet 11,6 mio. kr.

Samlet er der blevet afskrevet 4,7 mio. kr. af restancerne i 2022.

RESTANCER (mio. kr.)	2022	2021	2020	2019	2018
Boligstøtte/lån	9,4	9,2	8,9	8,7	8,6
Ejendomskrav	2,7	3,1	3,4	3,3	3,6
Mellemkommunale krav	1,9	3,5	4,1	1,4	1,7
Pasning + fritid	9,9	9,0	10,1	9,0	8,4
Regningskrav	23,3	13,9	12,4	13,6	13,3
Tilbagebetalingskrav	4,3	3,3	3,0	3,0	5,8
Tilbagebet. pligtig hjælp	29,2	29,8	30,3	31,0	30,2
Restancer i alt	80,7	71,8	72,2	70,0	71,6

Langfristet gæld

Ultimo 2022 udgør Lolland Kommunes samlede langfristede gæld 1.155,5 mio. kr. Heraf er 97,3 mio. kr. lån til ældreboliger, 120 mio. kr. lån til feriepenge og 33,3 mio. kr. restgæld på kommunens leasingportefølje. Den samlede langfristede gæld er afdraget med 11,5 mio. kr. i forhold til ultimo 2021, hvor den udgjorde 1.167 mio. kr.

Lolland Kommunes gæld pr. indbygger er (på grund af faldende indbyggertal) forøget med 23 kr. og udgør ultimo året 28.810 kr.

Der er i foråret optaget et lån på 87,2 mio. kr. Derudover er der foretaget en lånekonvertering, hvor gamle lån på i alt 363,1 mio. kr. er omlagt til nye lån med lavere rente.

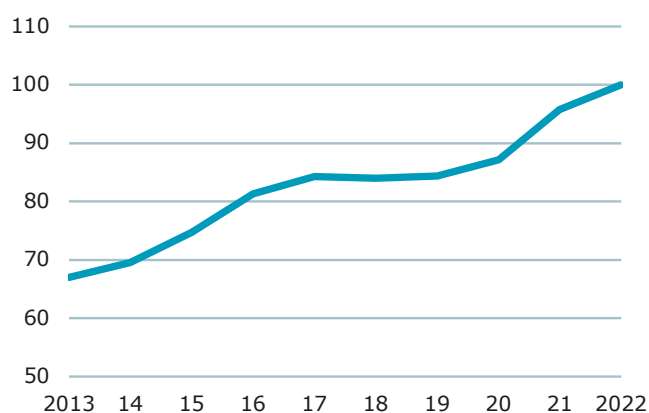
Lolland Kommunes låneportefølje er overvejende i lån med fast rente og i danske kroner. Den valgte strategi for fastrentelån er i overensstemmelse med Lolland Kommunes finansielle strategi.

Udviklingen i den langfristede gæld de sidste to år fremgår af nedenstående tabel.

LANGFRISTET GÆLD (mio. kr.)	2022	2021
Langfristet gæld primo	1.167,0	1.254,1
Afdrag på lån	-463,1	-214,2
Lånoptagelse	449,9	151,5
Kursregulering af lån	3,5	1,2
Ændring i leasingforpligtelse	-3,1	-3,0
Indefrosne feriemidler	1,3	-22,6
Langfristet gæld ultimo	1.155,5	1.167,0
Langfristet gæld pr. indbygger	28.810 kr.	28.787 kr.

Som det fremgår af nedenstående graf, har kommunens afdrag på lån været konstant stigende de seneste ti år. Den stigende afdragsbyrde er med til at indskrænke kommunens økonomiske råderum.

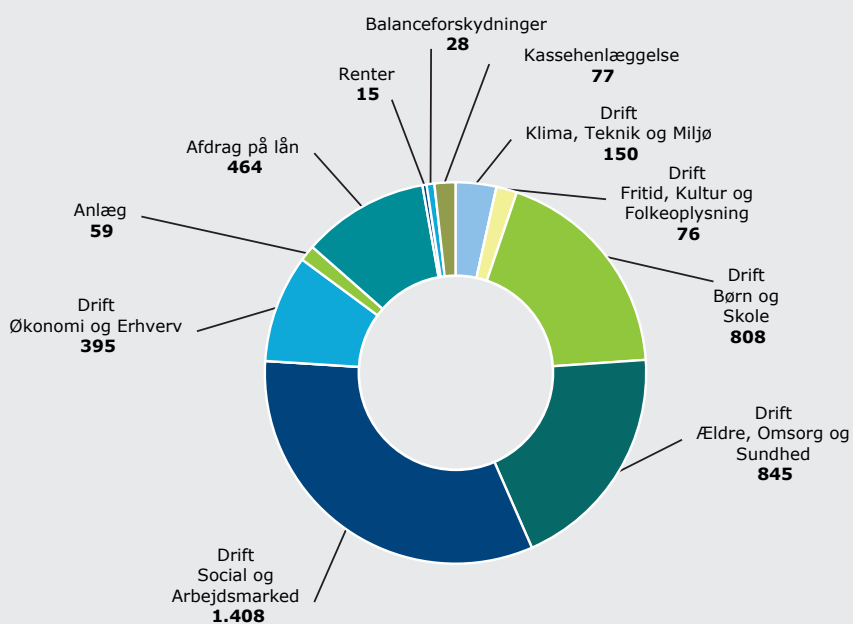
Afdrag på lån

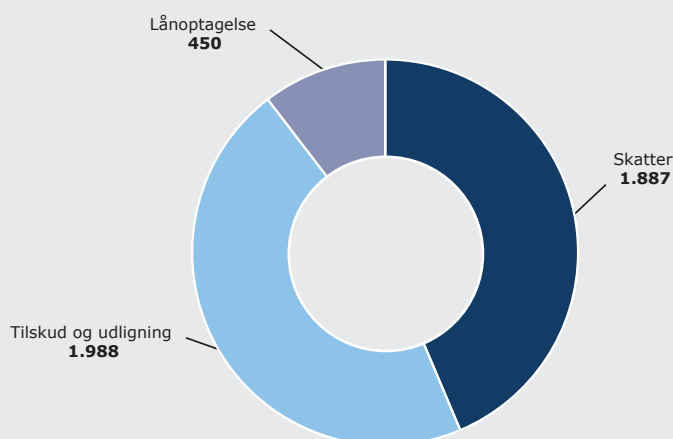
HVAD BRUGES PENGENE TIL?

(mio. kr.)

HVOR KOMMER PENGENE FRA?

(mio. kr.)

BUDGET 2023

Lolland Kommune har i oktober måned 2022 vedtaget et budget for 2023 inklusive budgetoverslagsårene 2024 til og med 2026.

Budgettet for 2023 er blevet vedtaget med en uændret skatteprocent på 26,3. Den blev i forbindelse med budgetvedtagelsen for 2021 sænket fra 27,0 til 26,3 procent. Lolland Kommune bliver fuldt kompenseret for provenutabet svarende til godt 43 mio. kr. årligt gennem tilskudsordningen til kommunerne. Grundskyld og kirkeskat er uændret. Budget 2023 er vedtaget med et kassetræk på 9 mio. kr. Med udgangspunkt i de demografiske udfordringer og den grundlæggende strukturelle ubalance, som Lolland Kommune står overfor, vil der kontinuerligt - og ikke mindst i de nærmeste år frem - fra politisk hold skulle arbejdes med budgettilpasninger. Allerede i 2024 ser Lolland Kommune ind i besparelser i størrelsesordenen 160 mio. kr.

Lolland Kommune har i 2022 indgået et udviklingspartnerskab med Indenrigs- og Sundhedsministeriet for årene 2022 til 2025, der giver Lolland Kommune 120 mio. kr. hvert år i perioden. Baggrunden for partnerskabet er, at Lolland Kommune er blandt de kommuner, der ved tildelingen af særtilskud for 2022 har opfyldt flest kriterier for en særligt vanskeligt stillet kommune. Samtidig har kommunen i 2023 modtaget 75 mio. kr. fra den ekstraordinært forhøjede særtilskudspulje, sådan at kommunen i alt har modtaget 195 mio. kr. i særtilskud i 2023.

Foto: Gammelt og nyt - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe.

LANDSPOLITIK MED BETYDNING FOR LOLLAND

Seneste nyt er, at kommunerne tilsammen i 2022 ligger under den tilladte serviceramme, selvom en række kommuner har problemer med overholdelse af deres individuelle servicerammer. Det vil sige, at kommunerne samlet set har brugt mindre på service, end de måtte. Det betyder samtidig, at kommunerne set under ét ikke overskrider den samlede serviceramme og derfor undgår sanktionering.

Det kommunale udgiftsloft for 2023 – som er udgangspunktet for den kommunale serviceramme for 2023 – er blevet løftet med 1,3 mia. kr. Anlægsrammen derimod har fået et dyk nedad med 1,4 mia. kr., så kommunerne samlet set i 2023 har mulighed for at investere 18,5 mia. kr. i anlæg.

Finansieringstilskuddet på 3,5 mia. kr. blev i forbindelse med udligningsreformen gjort permanent, ligesom fordelingen sker efter fastholdte parametre - med 1,5 mia. kr. fordelt på alle kommuner og 2 mia. kr. fordelt efter kommunernes økonomiske vilkår. Lolland Kommunes andel er i 2023 blevet opgjort til 36,5 mio. kr. Det er 0,6 mio. kr. mindre end året før.

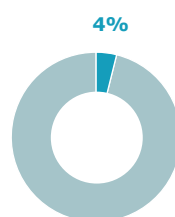
Aftalen om reformen af det kommunale tilskuds- og udligningssystem blev indgået i 2020, men formåede ikke at adressere den strukturelle ubalance i Lolland Kommunes økonomi. Det er allerede nu tydeligt, at systemet forstærker skævvridningen af kommunernes økonomi i stedet for at løse problemet. Det er dog positivt, at der er en stigende erkendelse af problemet, hvilket understreges af, at Lolland Kommune i 2023 har modtaget et ekstra særtilskud.

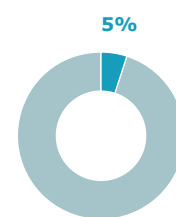
Foto: Sommeraften i Bandholm - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

KLIMA-, TEKNIK- OG MILJØUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	153,6	25,4
Tillægsbevillinger	8,5	38,0
Korrigeret budget	162,1	63,4
Regnskab	149,5	13,8
Forbrugsprocent	92	22

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

Udvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på det tekniske område samt på klima- og miljøområdet. Under udvalget budgetlægges natur- og miljøbeskyttelse, busdrift, færgefart, LF Airport, erhvervshavne, lystbådehavne samt veje og grønne områder.

På udvalgets område har der været et samlet mindreforbrug på driften på godt 4 mio. kr. sammenlignet med det vedtagne budget. Mindreforbruget kan især henføres til Nakskov Havn, Rødbyhavn Trafikhavn og til miljøområdet.

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
Med udgangspunkt i løbende udbygning af havnene vil vi understøtte alle kunders muligheder for øget aktivitet.	Øget havneomsætning. Gode rammer for eksisterende og nye virksomheder.	Fremgang i skibs-anløb, omsætning og arbejdspladser.	😊	Stor fremgang giver rekordstort resultat. Omsætning på 25 mio. kr. og overskud på 13,5 mio. kr.
På baggrund af investering i ny asfaltbil og ny metode til udlægning af asfalt øges målsætningen for udlægning af asfalt fra 1.800 tons i 2021 til 3.500 tons årligt.	Standarden vil blive bedre, da der nu trækkes kantbaner og laves opretning. Tidligere blev der kun lavet lapper. Planheden på vejen opleves bedre.		😐	Der blev udlagt 1.570 tons asfalt med hånd. Bemanding og markedspriser fik os til at prioritere opgaven anderledes end forudsat. Der blev prioriteret udlægning af 110.000 m ² OB (skærver) på vores veje.
Opgradering af kildesortering på Lolland Kommunes materialepladser. Der indrettes miljøgodkendte pladser i Nakskov, Maribo og Rødby.	Miljøforhold forbedres, og der sikres mere genbrug.		😐	Næsten alle materialer er indkøbt. Arbejdet mangler at blive udført grundet manglende bemanding.

Miljø og planlægning

Planlægning

Der er godt gang i udviklingen i Lolland Kommune, og der er i løbet af 2022 arbejdet med lokalplanlægning på en lang række områder, herunder boligudvikling, turisme, erhverv og VE-anlæg (anlæg, der udelukkende drives ved at anvende en eller flere vedvarende energikilder). Der har i den forbindelse været afholdt en række borgermøder. Der er stadig mange lokalplaner under udarbejdelse, og på venteliste til 2023 er fx de næste etaper af afkørsel 48, planlægning for boliger, sommerhuse, hoteller og erhvervsområder.

En vigtig del af planarbejdet består også af møder med virksomheder, der ønsker at etablere sig og være en del af den grønne omstilling på Lolland, blandt andet vedrørende vedvarende energikilder (VE), Power-to-X (PtX) og biogas. Dette arbejde forventes at fortsætte i 2023.

Revision af Kommuneplan er opstartet og fortsætter i 2023. Der har i 2022 været afholdt temadrøftelser med byrådet om henholdsvis boliger og erhverv.

Miljø

Der har i 2022 været fokus på at få gennemført de i spildevandsplanen planlagte kloaksepareringer. Det er en opgave, der strækker sig flere år frem. Lolland Kommune har udarbejdet risikovurdering i forhold til yderligere indsats i boringsnære beskyttelsesområder (fagligt og administrativt udpegede nærområder, hvor der kan være risiko for forurening af grundvand, der skal anvendes til drikkevand).

Regulativ for affaldsplaner er udarbejdet og godkendt af byrådet i 2022, og det betyder, at borgerne og virksomhederne i Lolland Kommune i 2023 skal i gang med at sortere i ti fraktioner. Der ligger en stor opgave hos REFA i form af at formidle de nye affaldssystemer til brugerne.

Skadedyrsbekæmpelse

Udførelsen af rottebekæmpelse er hjemtaget til Lolland Kommune. Når en borger henvender sig, er det således Lolland Kommune, der foretager bekæmpelsen og vejleder borgeren om forebyggelse. Gebyret for rottebekæmpelse er omkostningsbestemt, og fastsættes af byrådet.

Klimatilpasning

Der har i 2022 fortsat været meget fokus på arbejdet med etablering af en højvandsport i Nakskov Havn for at sikre mod oversvømmelse. Arbejdet fortsætter i 2023, herunder en aktiv indsats for at skaffe den nødvendige finansiering gennem et samarbejde med private investorer.

Kollektiv trafik og havne

Busdrift

Movia varetager den kollektive trafik for Lolland Kommune, det vil sige almindelig rutekørsel, flexlurer og plustursordningen, der fortsætter indtil 1. oktober 2023.

Samtidig varetager en privat vognmand buskørsel på Fejø og Femø.

Der er indgået kontrakt om almindelig rutekørsel med Movia fra juni 2021 og otte år frem. Der er mulighed for at forlænge kontrakten med to gange to år. Movia har opkrævet ekstrabetaling i 2022 på 2,2 mio. kr. grundet øgede udgifter til diesel. Med udsigt til en ekstraregning også for 2023 har Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttet at skifte fra det dyrere HVO-diesel til almindelig diesel i 2023.

Lolland Færgefart

Færgefarten omfatter overfarterne til Askø, Fejø og Femø.

Der har i 2022 været et merforbrug på knap 2 mio. kr., der blandt andet skyldes de høje oliepriser, som det fastsatte olietillæg ikke har kunnet dække fuldt ud.

Sikkerhedsarbejdet, færgernes vedligeholdelse plus indkøb har i 2022 igen været væsentlige fokuspunkter.

Lolland Færgefart deltager aktivt i den nye færgenavigatøruddannelse. I foråret 2022 har færgefarten haft to praktikanter. Begge er efterfølgende blevet ansat pr. 1. januar 2023.

Færgen "Smålandshavet" blev i foråret 2021 indkøbt som afløserfærgen til Lolland Færgefart. Færgen har i de øvrige færgers dokperioder sejlet på ruten fra Bandholm til Askø. Færgen har desuden været udlejet til ruten mellem Fåborg og Avernakø samt ruten mellem Holbæk og Orø.

LOLLAND FÆRGEFART - OVERFØRSLER TIL OG FRA ØERNE					
ANTAL OVERFØRSLER	2022	2021	2020	2019	2018
Passagerer	255.516	288.960	287.705	261.006	256.252
Personbiler	122.762	132.083	123.948	120.904	121.626
Lastbiler	4.496	4.788	3.612	3.875	3.875
Busser	102	106	46	134	97

Tal fra Danmarks Statistik. I 2020 og 2021 har der været statslige tilskud (sommerpakke) til gratis overfart for gående og cyklister på grund af Covid19. Disse tilskud er bortfaldet i 2022 og forklarer de faldende tal.

Erhvervshavne

Nakskov Havn og Rødbyhavn Trafikhavn har i 2022 haft en samlet omsætning på godt 25 mio. kr. og bidrager i perioden med et positivt driftsresultat på 13,5 mio. kr., hvilket er mere end budgetteret. Hermed er årets resultat både en omsætningsrekord og det hidtil bedste resultat for erhvervshavnene. Det gode resultat er i høj grad en afspejling af aktiviteterne relateret til byggeriet af Femernforbindelsen, men også et pænt år for øvrige aktiviteter.

Der har været en godsmængde på 1.006.000 tons gods fordelt med 932.000 tons i Nakskov Havn og 74.000 tons gods i Rødbyhavn Trafikhavn. Godsomsætningen viser en betydelig fremgang med stor aktivitet i begge havne. Sammenholdt med sidste år er der en fremgang i godsmængden på 329.000 tons eller næsten 49 procent.

Strategi- og Masterplanen for erhvervshavnene skitserer en fortsat kontrolleret udbygning i takt med virksomhedernes behov. Investeringerne sker primært i Nakskov, men også i Rødbyhavn Trafikhavn.

Fokus er netop nu på indsejlingen til Nakskov Havn af hensyn til besejling med større og længere skibe. Miljøkonsekvensrapporten for omlægning og udvidelse af sejlrenden til Nakskov Havn er kommet i slutningen af 2022, og udretning af sejlrenden vil blive gennemført efterår/vinter 2023. Projektet forventes at blive fulgt op af en udvidelse af hele renden med ti meter i efteråret og vinteren 2024.

Nakskov Havn

For Nakskov Havn har der været en omsætning på godt 17 mio. kr. og et overskud på næsten 10 mio. kr., hvilket er bedre end budgetteret. Godsomsætningen for året blev på 932.000 tons, og havnen blev anløbet af 318 skibe.

Fra 2021 til 2022 er godsomsætningen på Nakskov Havn steget fra 610.000 tons gods i 2021 til 932.000 tons i 2022.

En fremgang på 53 procent, som skyldes ekstraordinær indskibning af roer og store mængder indskibede skærver.

Rødbyhavn Trafikhavn

Trafikhavnen i Rødbyhavn har haft en omsætning på knap 8 mio. kr. og et driftsoverskud på næsten 4 mio. kr., hvilket er bedre end budgetteret. Godsomsætningen blev på 74.400 tons, og havnen blev anløbet af 49 fragtskibe.

Rødbyhavn har øget godsomsætningen med 10 procent og fastholder - og udbygger - dermed det gode resultat fra 2021.

Godsmængden i havnen er steget fra 67.600 tons gods til 74.400 tons gods. Der har været fremgang for indskibningen af sten og grus såvel som udskibning af korn.

Lystbådehavne

Vi har lystbådehavne på Askø, Fejø (Dybvig og Vesterby), Femø, Kragenæs og Sømo i Maribo.

Som det fremgår af tabellen blev 2022 et år med lidt mindre aktivitet ovenpå en ellers travl periode under pandemien, hvor specielt 2021 var præget af ekstra mange

ANTAL HAVNEANLØB	2022	2021	2020	2019	2018
Askø	215	221	195	178	231
Fejø (Dybvig)	1.231	1.449	1.413	1.221	1.418
Femø	1.918	2.968	2.515	2.887	3.175
Gæstesejlere i alt	3.364	4.638	4.123	4.286	4.824

besøg af danske lystsejlere. Antallet af danske lystsejlere er faldet til et mere normalt niveau i 2022, mens antallet af udenlandske lystsejlere fortsat er meget lavt, hvilket det også var under pandemien.

Gæstesejlerne er suppleret med rigtig mange andre besøgende gæster til øerne.

Der er stor interesse for de særlige oplevelser, man kan få som turist i lystbådehavnene, og den interesse ønsker Lolland Kommune at fremme. Der er afsat anlægsmidler til en betydelig indsats for at få opdateret faciliteterne i lystbådehavnene, så de fremstår indbydende for både lokale og tilrejsende gæster

- på Femø Havn er der opsat nye elstandere og installeret et BWT-afsaltningsanlæg (til blødgøring af vandet). Herudover er der påbegyndt projekter vedrørende renovering af familiebad og en ny bygning til lager og udstyr
- på Dybvig Havn er der opsat nye elstandere, installeret et BWT-afsaltningsanlæg (til blødgøring af vandet), og der er foretaget en større udskiftning af plankerne på bådebroen
- Sømo Havn (Maribo) har fået en ny bådebro.

Veje og grønne områder

Sikring af afvanding fra veje og vandløb har været højt prioriteret. Behovet for dette er øget dels på grund af skader på afvandingsanlæggene (vejbrønde og ledninger) og dels på grund af større regnmængder i perioder.

Biodiversitet sammen med forskønnelsesprojekter i byområder har fået en større bevågenhed. Flere områder er ændret markant med plantebede til glæde for dyr og mennesker.

Afvandinger renoveres i stort omfang i fællesskab med Lolland Forsyning, når der laves separatkloakeringer i byområderne. Vejvedligehold sker ligeledes i samarbejde med Lolland Forsyning med delte udgifter. Vejvedligehold i landområderne sker i muligt tempo, men ikke i det ønskede tempo og ikke i forhold til behovet.

Der er et stadig større behov for at have fokus på udgiftsniveauet for vejvedligehold. Ikke mindst har prisstigningerne indflydelse med højere priser på varekøb og indeksregulering af funktionskontrakt med entreprenørvirksomheden NCC på 400 km af Lolland Kommunes veje.

Den 1. juli 2022 hjemtog Lolland Kommune rottebekæmpelsen, og forventningen er en øget indsats begrundet i ny lovgivning på området. Lovgivningen skal sikre en forebyggende indsats. 2022 har været et år med mange flere rotteanmeldelser end tidligere år, hvilket må tilskrives de milde vintre.

Serviceniveauet i forhold til fremkommelighed for gangbesværede søges hele tiden forbedret. I den forbindelse har der været dialog med Handicaprådet om forskellige projekter, hvor der er modtaget tilskud til forbedring af adgangen til bådebroen på Hestehovedet. Adgang til Det Sydlollandiske Dige med handicapramper er udført ved Søpavillonsvej og forventes ligeledes udført ved Hagesvej i 2023.

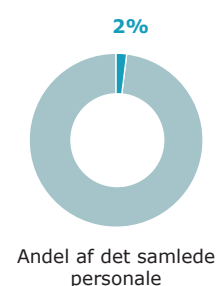
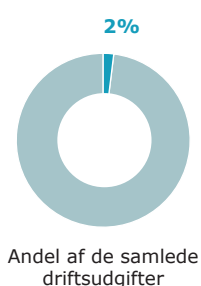
Foto: Lyttesholm, isvinter – Anne-Mette Pedersen, Naskov Fotogruppe

Foto: Det Kongelige Teater på turné, Nakskov (juni 2022) – Anne-Mette Pedersen, Nakskov Fotogruppe.

FRITIDS-, KULTUR- OG FOLKESUNDHEDSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	76,8	1,5
Tillægsbevillinger	10,1	4,0
Korrigeret budget	86,9	5,5
Regnskab	75,9	3,4
Forbrugsprocent	87	62

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget har ansvar for kommunens aktiviteter på kultur-, idræts-, folkeoplysnings- og folkesundhedsområdet. Her budgetlægges udgifter til biblioteker, musikskole, biografer, teatervirksomhed, musik- og kulturarrangementer, voksenundervisning, frivilligt foreningsarbejde, lokaletilskud i henhold til folkeoplysningsloven, idræts- og svømmehaller, museer, forsamlings- og kulturhuse og folkesundhed.

På udvalgets område er der et samlet mindreforbrug på knap 1 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget. Mindreforbruget skyldes især, at der er disponeret budget til aktiviteter, som ikke kunne afsluttes i 2022.

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
Der indgås samarbejder med andre sektorer med fokus på sunde fællesskaber.	Etablering af samarbejde og indsatser med fokus på sunde fællesskaber.	Etablering af forpligtende samarbejde med Social- og Arbejdsmarkedssektoren om brobygningsindsatser.	😊	
Implementering af - og status på - den reviderede masterplan for Lolland Kommunes kultur- og fritidsfaciliteter.	Implementering af de syv masterplansmålepunkter i forenings- og kulturlivet.	Gennemførelse af evaluering og analyse af effekterne af de nye masterplanskriterier.	😞	P.g.a. pandemien har det ikke været muligt for foreninger med flere at arbejde med de nye masterplanskriterier, hvorfor evaluering af arbejdet er udskudt.
Etablering af klynge-samarbejder.	Etablering af fire overordnede klyngenetværk med fokus på kultur- og fritidsområdet.	Facilitere udviklingen af projekter og fokusområder i alle fire klyngenetværk.	😊	

Kultur- og fritidspolitik

Lolland Kommune har en kultur- og fritidspolitik, der er gældende frem til 2025.

Indsatsområderne er

- aktiv deltagelse og inddragelse
- formidling af kulturhistorien og stedbundne potentialer
- frivillighed som motor for kultur- og fritidslivet
- tidssvarende og relevante kultur- og fritidsfaciliteter
- samarbejder over kommunegrænsen.

Indsatsområderne har i 2022 sat rammen for udvalgets arbejde.

Kultur

Museer

Lolland og Guldborgsund Kommune yder støtte til de to statsanerkendte museer Fuglsang Kunstmuseum og Museum Lolland-Falster gennem fælles såkaldte samarbejdsaftaler.

Museum Lolland-Falster har jævnfør museumsloven til formål at indsamle, registrere, bevare, forske og formidle kulturarven i Lolland og Guldborgsund Kommune. Museet arbejder med et overordnet fokus på de tre pejlemærker 'identitet', 'dannelse' og 'museum for alle', der er fastsat i driftsaftalen med kommunerne for 2023 til 2026.

Fuglsang Kunstmuseum skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling arbejde med malerier og skulpturer fra perioden 1700-tallet og frem.

I 2022 har museet haft flere særudstillinger blandt andet udstillingen "Dobbelttyner. Ingemann Andersen i Danmark og Italien" med værker af grafiker og lollikken, Ingemann Andersen.

Derudover har museerne arbejdet med formidling til børn og unge via samarbejdet med Kulturtjenesten, herunder Dannelsestryksækken.

Udover til de to statsanerkendte museer giver Lolland Kommune tilskud til en række mindre museer, der drives af frivillige.

Egnsteater

Nørregadeteatret har i 2022 gennemført et fuldt forestillingsår, og publikum er i høj grad vendt tilbage efter pandemien. Teatret har desuden gennemført et musikarrangement i Hyldalen.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten er et samarbejde imellem Lolland Kommune og Guldborgsund Kommune. Den medvirker til, at børn og unge får unikke, professionelle kulturtilbud i dagtilbud, skole og SFO. Kulturtjenestens vision er, at alle børn og unge skal tilbydes et kulturtilbud af høj kvalitet, og at alle kunst- og kulturformer skal inddrages.

Kulturtjenesten bygger på et stærkt netværk af kulturaktører og -ambassadører med lærere og pædagoger, der ønsker at styrke og udvikle børne- og ungekulturen i de to kommuner. Kulturaktørerne tæller fx Fuglsang Kunstmuseum, Middelaldercentret, Lolland Bibliotekerne og Lolland Musikskole.

Som en videreudvikling af Kulturtjenesten har de to kommuner udviklet Dannelsestryksækken, som er obligatoriske kulturforløb hos Kulturtjenestens aktører for folkeskoleelever og børn i daginstitutioner. Dette skal styrke dannelsen hos alle børn i kommunale skoler og daginstitutioner gennem mødet med det lokale kulturliv. På baggrund af kommunernes hidtidige erfaringer besluttede de to kommuner at videreføre initiativet, så det nu løber frem til 2025.

Folkeoplysning, faciliteter og frivillighed

Folkeoplysning

Lolland Kommune har en folkeoplysningspolitik, som gælder frem til 2025. Det er en vision, at Lolland Kommune kontinuerligt skal arbejde for at sikre en aktiv borgerinddragelse i udviklingen af det folkeoplysende arbejde. Lolland Kommune skal være kendetegnet ved at understøtte og styrke forenings- og fritidslivet gennem økonomiske tilskud, med relevante og tidssvarende fysiske rammer og med en fokuseret indsats for at rekruttere, motivere og lede frivillige.

Politikken indeholder seks overordnede mål med henblik på at indfri visionen og forsøger at imødekomme fremtidens udfordringer.

Tilskud til folkeoplysende foreninger

I henhold til folkeoplysningsloven tildeler Lolland Kommune en række tilskud til folkeoplysende foreninger og aftenskoler. Der ydes aktivitets- og lokaletilskud til folkeoplysende foreninger samt tilskud til lederuddannelse. Aftenskoler modtager tilskud til folkeoplysende voksenundervisning.

Faciliteter

Facilitetsområdet dækker over kommunale og selvejende haller, stadioner og udendørsanlæg, kulturhuse og andre faciliteter. Lolland Kommune stiller kommunale lokaler gratis til rådighed for folkeoplysende foreninger samt yder lokaletilskud til foreningernes egne eller lejede lokaler.

Der er vedtaget nye masterplanskriterier, der betyder, at relevante aktører forpligtes til at arbejde med nye brugergrupper, med sundhedsfremmende tiltag og så videre. Dette arbejde har været bremset af pandemien, så først i 2022 blev det muligt for aktører at igangsætte arbejdet igen.

Frivillighed

Lolland Kommune prioriterer frivilligheden meget højt og anerkender den frivillige indsats i foreningerne og blandt aktører ved to årlige arrangementer; Kulturkonferencen og Prisuddelingen. Både Kulturkonferencen og Prisuddelingen blev gennemført i 2022, og dertil kommer, at der blev afviklet et fælles prisarrangement for hele kommunen, hvor udvalgte priser som kulturprisen, handicapprisen og frivillighedsprisen blev uddelt.

Landsbyklynger

I 2022 har Fritids-, Kultur og Folkesundhedsudvalget haft fokus på at fastholde arbejdet med udviklingen af landsbyklyngerne. De fire klynger har alle nedsat styregrupper, der arbejder med at formulere konkrete initiativer inden for deres geografiske område og indenfor rammerne af kultur- og fritidspolitikken.

Ungeråd og ungestrategi

Ungerådet har drevet en række aktiviteter i 2022 blandt andet ungeugen i maj måned. Samtidig er der udviklet på kommunens ungefaciliteter, hvor der eksperimenteres med forskellige former for ungehuse i Nakskov og Maribo med en høj grad af ungeinvolvering.

Brobygning til sundhedsfremme

Indsatsen for brobygning mellem foreninger og borgere med fokus på at øge folkesundheden blev styrket i 2022, hvor det lykkedes at hente tilskudsmidler på 1 mio. kr. fra

Socialstyrelsen til et samarbejdsprojekt med blandt andet DGI om udvikling af konkrete brobygningsinitiativer for svage unge.

Puljer

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget disponerer over en række puljer, som kan søges af især folkeoplysende foreninger. Det drejer sig om Frie Kulturmidler, udviklingspuljer til nye initiativer og rekvisitter, Talentpuljen, to børne- og ungekulturpuljer, puljen til Det gode liv på Lolland og pulje til Støtte af Fritidsaktiviteter.

0,5 mio. kr. af puljen Det gode liv på Lolland går til at støtte sårbare børn og unges muligheder for at deltage i et aktivt fritidsliv, hvoraf BROEN har uddelt 0,150 mio. kr.

Naturområdet

Naturvejledning

Naturvejledningen i Lolland Kommune tager udgangspunkt i naturparkerne Maribosøerne og Nakskov Fjord.

Lolland Kommune har i 2022 fortsat arbejdet med strategisk naturvejledning. Der har været et stort fokus på at uddanne frivillige guider med henblik på formidling af naturområdet. Desuden er Naturskolen i Maribo blevet renoveret, og der er lavet bålhytte og andre aktiviteter til Naturskolen.

Projekt Naturlandet

I 2022 blev projekt Naturlandet afsluttet, hvor fokus har været på at få bygget de sidste faciliteter inden for rammen af projektet samt udviklet undervisningsaktiviteter om naturlandet.

Bibliotek og Borgerservice

Bibliotek og Borgerservice skal sikre alle kommunens borgere fri og lige adgang til kultur, viden og læring samt bidrage til at styrke medborgerskab og demokrati. Bibliotek og Borgerservice understøtter aktivt en stærk næstegeneration.

Biblioteker

Folkebibliotekets formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder Internet og multimedier. Formålet skal opfyldes gennem kvalitet, alsidighed og aktualitet.

Der har været åbne biblioteker på de tre biblioteker i Nakskov, Maribo og Rødbyhavn siden 2014. Alle borgere kan med sundhedskortet logge ind på bibliotekerne alle ugens dage i tidsrummet fra kl. 07 til 22; det vil sige også på tidspunkter, hvor der ikke er personale til stede. Cirka 20 procent af de besøgende på hovedbiblioteket i Nakskov kommer i ydertimerne eller i weekenden, hvor der kun er selvbetjening.

Biblioteket afsluttede i 2022 projektet "Vilde Historier", hvor biblioteket arbejdede med at inspirere til læse- og fortællelyst i hele kommunens geografi i samarbejde med forenings- og kulturhuse.

Desuden modtog biblioteket tilskud fra Slots- og Kulturstyrelsen til et nyt projekt om læselyst i udskolingen i samarbejde med Langeland kommune.

Borgerservice

Borgerservice fungerer som borgernes indgang til hele den offentlige sektor og er reguleret af en lang række fagspecifikke love og regler. Mødet med borgeren - både personligt, telefonisk, skriftligt og digitalt - er helt centralt for arbejdet i Borgerservice. Samtidig varetager Borgerservice en lang række administrative funktioner og bemander kommunens centrale telefonomstilling.

Mere end halvdelen af de personlige henvendelser i Borgerservice vedrører kørekort og pas, men også henvendelser om MitID, pension, folkeregister, skat og sygesikring fylder meget.

Året bød på flere store projekter i Borgerservice blandt andet med to valg samt overgangen til fra NemID til MitID, som blev en kæmpe opgave for Borgerservice i 2022.

Foto: Qvades gård i Maribo – Jens Larsen, Nakskov Fotografgruppe

Lolland Musikskole

Musikskolen skal sikre, at flere børn og unge deltager aktivt i samfundsliv, uddannelse, fællesskaber og dannelse i bred forstand, og at flere af vores børn og unge kan få adgang til musikskolens tilbud.

Skolen har tilbud om instrumentalundervisning på stort set alle instrumenter og har samtidig mange andre forskelligartede tilbud som fx rytmik for babyer, elektronisk musik, musikteori, korsang samt samspil i bands og orkestre. Der er med andre ord undervisningstilbud for borgere i alle aldre.

Musikskolen underviser derudover i daginstitutioner og folkeskoler og har samarbejde på tværs af flere sektorer i Lolland Kommune.

Musikskolen har i 2022 gennemført følgende projekter

- samarbejde mellem Lolland Musikskole og kommunens ældre- og sundhedsområde om to KOL-kor i henholdsvis vest og øst
- etablering af Parkinson-kor
- Sundhed på Tværs, projekt ”Musik og Sundhed”. Et tværgående projekt imellem socialpsykiatrien og Musikskolen, hvor udsatte borgere på kommunens væresteder spiller musik med en lærer fra Musikskolen. Projektet videreføres i 2023
- afslutning af projektet ”Tidlig Kulturstart”, hvor Musikskolen byder ind på dette regionale tiltag ved at spille lokale koncerter for børnehavebørn.

Sundhed

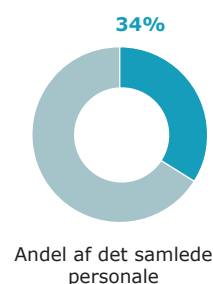
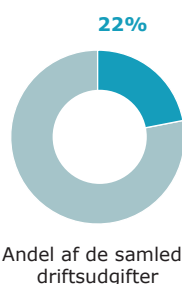
Folkesundhed

Lolland Kommune har i 2022 rådgivet og foretaget evalueringsopgaver i forhold til folkesundhed og sundhedsfremme. Derudover er der blevet undervist i folkeskolen om sundhed, givet rådgivning om rygestop for borgerne, rådgivning om røgfri virksomheder og blevet samarbejdet med Mænds Mødesteder, deltaget i Sund By-Netværket (en del af WHO's Healthy Cities Network) og samarbejdet dels med lokale apoteker og dels med praktiserende læger via Kommunalt Lægeligt Udvalg.

BØRNE- OG SKOLEUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	800,6	0,0
Tillægsbevillinger	9,8	5,6
Korrigeret budget	810,4	5,6
Regnskab	808,4	5,8
Forbrugsprocent	100	104

Børne- og Skoleudvalget har ansvar for kommunens aktiviteter på dagtilbuds- og skoleområdet samt på området for børn og unge med særlige behov herunder forebyggelse og anbringelse.

På udvalgets område er der et samlet merforbrug på knap 8 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget på 801 mio. kr.

MÅLSÆTNING	BAGGRUND	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
<p>Tidlig indsats gennem aktivt civilsamfund Udsatte familier får hjælp, og lokalområdets ressourcer mobiliseres.</p>	<p>For at styrke den tidlige indsats i udsatte familier og mobilisere områdets ressourcer i et lokalsamfund med sammenhængskraft og vilje til at tage ansvar for egen udvikling, fortsættes to initiativer forankret i civilsamfundet. "Homestart" er et tilbud om regelmæssig støtte og praktisk hjælp fra frivillige til familier med små børn. "Familiestøtten" formidler kontakt med henblik på donation af tøj og legetøj fra ressourcestærke familier til økonomisk udsatte børnefamilier for at forbedre deres levevilkår.</p>	<p>Tyve familier er tilknyttet "Homestart". 200 børn og unge er tilknyttet "Familiestøtten".</p>		<p>I 2022 har Homestart støttet fem familier, og det er især i det sidste halvår, at der har været tilgang af familier. Homestart er mere optimistiske m.h.t. 2023, da 2022 var præget af et trægt forår. Frivillige har ikke været en udfordring indtil nu. I Familiestøtten er der i 2022 tilmeldt 157 børn. Der er blevet lavet 1.721 matches, og lige nu har 74 familier en samtale i gang. Derudover blev der uddelt 1.000 kg tøj i forbindelse med den årlige tøjindsamling.</p>

MÅLSÆTNING	BAGGRUND	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
Videreudvikling af kvaliteten i den pædagogiske praksis i dagtilbud.	Tilsynet med dagtilbud viser en generel høj kvalitet i den pædagogiske praksis i Lolland Kommunes institutioner. Forskningen peger på, at den professionelle relationskompetence, som bæres af det pædagogiske personale i dagtilbud, er den vigtigste enkeltfaktor af betydning for børns trivsel, læring og udvikling. Derfor måles nu - i tillæg til KIDS - også særskilt på relationskompetencen i tilsynet med dagtilbud. Tilsynet i 2020 viste, at niveauet af relationskompetence i Lolland Kommunes institutioner allerede er høj. Det skal fastholdes og videreudvikles.	Det pædagogiske tilsyn skal i 2022 vise en styrket, gennemsnitlig relationskompetence. Alle institutioner skal ligge i de tre højeste kategorier.		Dagtilbud opfylder målsætningen om en styrket, gennemsnitlig relationskompetence. I en samlet vurdering af de enkelte dagtilbud ligger de alle indenfor de tre højestrangerede kategorier (tilfredsstillende, god og fremragende kvalitet). Et enkelt dagtilbud udmærker sig ved fremragende kvalitet i relationer, tolv daginstitutioner præsterer god kvalitet og en enkelt daginstitution leverer tilfredsstillende kvalitet i relationer.
Inklusionsprocenten øges Videreudvikling af stærke læringsfællesskaber i almenkolen, så flere elever inkluderes i almenmiljøet.	Specialundervisningsstrategiens bærende princip er mindst mulig indgriben og færre elever, der modtager specialundervisning. Den udvikling er allerede godt i gang og skal fortsættes. Rammerne i almenkolernes stærke læringsmiljøer skal derfor fortsat udvikles og muliggøre, at almenkolen fortsat kan blive det rette tilbud til flere elever.	I 2022 skal den gode udvikling fra 2019-2021 videreføres. Almenskolen bliver rette tilbud til flere elever med den konsekvens, at færre elever modtager specialundervisning i 22/23 end i 21/22.		Der er med mellemformer skabt flere deltagelsesmuligheder for alle elever i almenområdet. Færre elever modtager alene specialundervisning, mens flere inkluderes og rummes med hjælp fra mellemformer.
Folkeskolernes elevfravær skal falde	Med kommunalpolitisk fokus i folkeskolestrategien og nationalt fokus bl.a. på det høje ulovlige fravær er der politisk sat en markant retning for elevfraværet. Indsatsen på skolerne er styrket, men uden at det hidtil har resulteret i et faldende, gennemsnitligt elevfravær. Enkelte skoler er lykkedes flot med at nedbringe fraværet, men de fleste skoler har oplevet et stigende elevfravær fra 18/19-19/20. Elevfraværet var således i 19/20 på 8,4 procent. Elevfraværet er på landsplan faldende og var i 19/20 på 5,3 procent.	Elevfraværet skal være faldet med ét procentpoint fra 20/21 til 21/22 - til højst 7,4 procent. Alle skoler skal i 21/22 have et elevfravær under 8 procent.		I første kvartal af 2022 oplevede man det højeste smittetryk registeret for Covid19 samtidig med, at folkeskolerne var åbne. Der i denne periode registeret et unormalt højt fravær, hvilket har gjort målsætningen umulig at opnå.

Skoler og dagtilbud til børn

Sundt frokostmåltid

I 2022 har forældrene i daginstitutionerne taget stilling til, om man ønsker at fravælge ordningen ”et sundt frokostmåltid”. Der har i de senere år været en stødt stigende tilslutning, og efter valget stod det klart, at 12 ud af kommunes 13 daginstitutioner fra 2023 havde valgt at have et sundt frokostmåltid.

At være samlet om et fælles måltid er en vigtig pædagogisk aktivitet, der giver social læring og mulighed for samtaler med børnene om maden; hvordan den ser ud; hvordan den smager og så videre. Derfor er det glædeligt, at så mange daginstitutioner nu deltager i ordningen.

En stærk dagtilbudsstruktur

I 2022 er der arbejdet med en ny organisering af dagtilbudsområdet. Foranlediget af budgetprocessen for 2023 blev det besluttet at arbejde med at nedlægge områdeledelserne i Nakskov, Maribo og Rødby og at udskille dagplejen til en selvstændig enhed.

I Nakskov, Maribo og Rødby er der således ni dagtilbud, der bliver selvstændige daginstitutioner med egne forældrebestyrelser, MED-udvalg og egne decentrale ledere med økonomisk ansvar. På samme måde bliver dagplejen en selvstændig enhed.

Ændringen bringer mere nærdemokrati ind i de enkelte dagtilbud og tilføjer en lokal ledelse, der kan prioritere økonomien.

Tilsyn i dagplejen

Fra 2023 gælder en ny lovgivning, der stiller større og mere præcise indholdskrav til tilsynet i dagplejen, herunder til uvildigheden. I institutionerne er allerede etableret et tilsyn, der ligger udover den nye lovgivning. I dagplejen betyder lovgivningen, at uvildigheden skal styrkes. Tidsmæssigt falder det sammen med, at dagplejeområdet fra 2023 organiseres i en ny dagplejeenhed. Et styrket, mere uvildigt tilsyn vil, sammen med den nye organisering, skabe rammerne for at gøre en god dagpleje endnu bedre. Tilsynet er inspireret af det tilsyn, der er udviklet til institutionerne. Tilsynet bygger således bro mellem kontrol og udvikling.

Indvielse af Specialbørnehaven

Den 1. januar 2021 startede Specialbørnehaven i Lolland

Kommune som selvstændigt tilbud dog i rammerne hos den eksisterende institution Skovtrolden. I juni 2022 stod den nybyggede specialbørnehave klar og blev indviet.

Indvielsen af en ny og moderne børnehave, der rummer et fagligt stærkt tilbud til børn med vidtgående funktionsnedsættelser, har været imødeset med stor glæde og blev fejret efter alle kunstens regler. Specialbørnehaven fuldender den støttestruktur, der er vedtaget på dagtilbudsområdet.

Evaluering af specialundervisningsstrategi

Specialundervisningsstrategien er i 2022 blevet evalueret af Epinion. Målsætningen om, at flere elever rummes i almenmiljøet, er opnået, men evalueringen synliggør også et potentiale for videre udvikling. Rapporten viser, at implementeringen af den nye strategi har skabt udfordringer på både almen- og specialområdet, men den anviser også konkrete anbefalinger til det videre arbejde

- skab rammer for samarbejde mellem almen- og specialområdet
- styrk forældresamarbejdet, både på almen- og specialområdet
- fokusér på udviklingen af Specialskolen som en enhed
- placér pædagogisk, psykologisk rådgivning (PPR), sådan at der opnås maksimal understøttelse både for almen- og specialområdet
- skab større kvalitet i transport til specialtilbud.

I slutningen af 2022 blev første udkast til en handleplan, Hvidbogen, formuleret. Hvidbogen godkendes i februar 2023 og skal sikre, at vi kommer endeligt i mål med strategien.

Pædagogisk, psykologisk rådgivning (PPR) flyttes til skole- og dagtilbudsområdet

Ved at flytte PPR styrkes det tætte samarbejde, der naturligt er mellem PPR, skolerne og dagtilbud, og den pædagogiske, psykologiske rådgivning kommer tættere på de børn og elever, som har brug for særlig støtte og opmærksomhed.

Lolland International School

Skolen er fortsat en stor succes, og elevtallet ventes i 2023 at stige til 120. Skolen er en vital brik i kommunens ambitioner om at tiltrække international arbejdskraft og bosætning. 2022 er det første år med en afgangsklasse på skolen, der forbereder sig til at afslutte skoleforløbet med eksamen i juni 2023. Den internationale Skole vil dermed udklække de første dimittender.

Skolebygninger i Holeby og Horslunde

Forholdene omkring skolerne er grundigt undersøgt af to rådgivere, Lyngkilde og NIRAS. Formålet med den brede undersøgelse er at sikre, at fremtidige beslutninger på skoleområdet hviler på et solidt grundlag.

Problemstillingen aktualiseres af et massivt investeringsbehov foranlediget af konstruktionsfejl i ydervæggene på begge skoler i Holeby og Horslunde.

Byrådet beslutter i 2023, hvad der fremadrettet skal ske med de to skoler.

Sundhed

Sundhedstjenesten

I 2022 var fødselstallet på 254. Der har i de sidste syv år været et årligt fødselstal på gennemsnitligt 271, hvor 2020 var et år med et historisk lavt fødselstal.

Nedenfor ses antallet af fødsler i Lolland Kommune de sidste ti år.

Antal fødsler

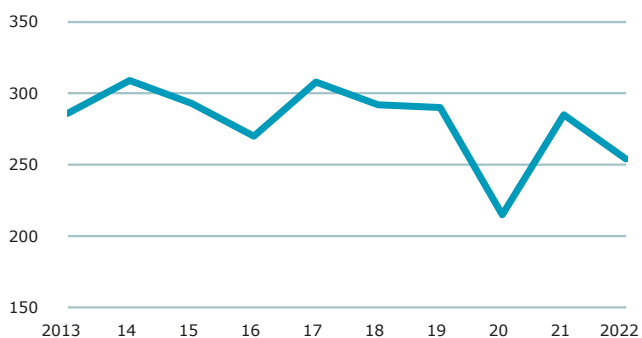

Foto: Børnetour 2022 - Kim Schou, Nakskov Fotografgruppe

Tandplejen

Tandplejen foretog i 2022 forebyggende og behandlende tandpleje til 6.623 børn mellem 0 og 19 år.

Det er i Folketinget med finansloven for 2022 blevet vedtaget, at der fremadrettet skal være gratis tandbehandling af de 18 til 21-årige. Ordningen implementeres med én årgang for hvert kalenderår. Opstart af ordningen er sket den 1. august 2022. Der er indgået aftale med Ungeindsatsen om handling, hvis unge i gruppen 18 til 21 år udebliver fra tandbehandling gentagne gange.

Forebyggelse

I 2022 ses et fald i antallet af børn indskrevet i familie-supplering. Faldet dækker over et aktivitetsfald på fire familier samt et antal familier med færre børn end tidligere (familie-suppleringen arbejder med hvert barn i den enkelte familie). Derudover har der i en længere periode været færre indskrivninger i heldagstilbuddet i Halsted, hvilket har medført, at vi har nedsat normeringen fra 12 børn til 10 børn.

Overigten viser det gennemsnitlige antal børn og unge hos Familiecenter Toftegård i foranstaltninger for at undgå anbringelse.

FAMILIECENTER TOFTEGÅRD	2022	2021	2020	2019	2018
Heldagstilbud	19	19	20	20	20
Ekstern hjemmeboende	5	7	12	11	10
Familie-supplering	35	54	53	51	55
Foranstaltninger i alt	59	80	85	82	85

Civilsamfund

Lolland Kommune har i 2022 fortsat samarbejdet med en lang række civilsamfundsaktører såsom Den Boligsociale Fond (Center for Trivsel og udvikling, CTU), Børnehjælpsdagen (Empower4U), Dansk Folkehjælp (Familieringen),

Headspace, Home-Start, Mentorbarn, Familiestøtten og Lær for livet.

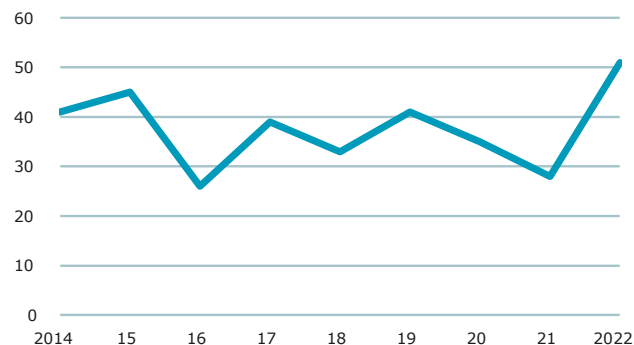
I 2022 har Home-Start støttet fem familier og især i det sidste halvår, har der været tilgang af familier.

I Familiestøtten er der i 2022 tilmeldt 157 børn. Der er gennemført 1.721 matches, og lige nu har 74 familier en samtale i gang. Derudover blev der uddelt omkring 1.000 kg tøj i forbindelse med den årlige tøjindsamling.

Anbringelse

Der er i 2022 blevet nyanbragt i alt 51 børn og unge. Tallet er et udtryk for førstegangsanbringelser. Børn, der er blevet hjemgivet og efterfølgende genanbragt, indgår således ikke i nedenstående tal. I grafen ses udviklingen i antal nyanbringelser de sidste ni år.

Antal nyanbringelser

På anbringelsesområdet er antallet af årsanbragte børn og unge samlet set faldet fra 235 i 2021 til 232 i 2022. Antallet af antal anbragte børn og unge ultimo 2022 er således stort set uændret i forhold til året før.

I oversigten oversigten på modsatte side ses antal anbragte børn og unge fordelt på hovedtyper i årene 2018 til 2022.

Når antallet af anbragte børn og unge i 2022 ikke er markant højere samtidig med, at der har været mange nyanbringelser, kan det dels forklares med en række adoptionssager hen over året og dels med, at mange anbragte unge er overgået til voksenområdet eller til egen voksentilværelse.

ANBRAGTE ÅRSBØRN	2022	2021	2020	2019	2018
Døgninstitutioner/ opholdssteder	66	63	59	58	58
Plejefamilier/ øvrige	166	172	194	195	202
Anbragte børn og unge i alt	232	235	253	253	260

I forhold til anbringelsestyper er der fortsat et fald i antal anbragte i de lettere foranstaltningstyper som fx plejefamilie, netværkspleje samt anbringelse på eget værelse, mens der til gengæld er en stigning i antal anbragte på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner.

Anbringelse på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner udgør nu 28 procent af alle anbringelser, hvor de i 2018 kun udgjorde 22 procent. Kvantitativt er antal anbragte på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner ligesådan det højeste antal i ti år.

Konsekvensen af det ændrede anbringelsesmønster med flere anbragte på højt specialiserede institutioner er, at det samlede udgiftsniveau på anbringelsesområdet stort set er uændret på trods af færre anbragte børn og unge, idet opholdssteder og døgninstitutioner er markant dyrere foranstaltningstyper end eksempelvis en plejefamilie.

Typisk koster anbringelse på institution to til tre gange mere end en anbringelse i plejefamilie.

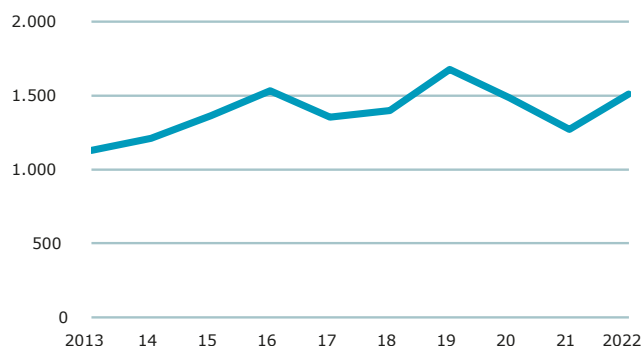
Dertil kommer anbringelser iværksat efter afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet. Afgørelser som Lolland Kommune ikke har indflydelse på, men skal afholde udgiften til. En årsanbringelse af denne type kostede i 2022 i gennemsnit 1,8 mio. kr.

Underretninger

Der er i 2022 sket en stigning i antallet af underretninger sammenlignet med 2021. Stigningen antages at være en følge af genåbningen af samfundet efter Covid19.

Grafen viser antal registrerede underretninger de sidste ti år.

Antal underretninger

Den kommunale Ungeindsats

Ungeindsatsen er en tværgående indsats og arbejder efter følgende tre pejlemærker

- alle unge skal være i gang
- alle unge skal nå længst muligt med de forudsætninger og interesser, de har
- alle unge skal mødes af en sammenhængende og tværfaglig indsats.

Ungeindsatsen har i 2022 arbejdet målrettet med den sociale omstilling. Der er fokus på at øge borgerens motivation og potentiale til at starte i job eller uddannelse, hvor borgernes egne ressourcer inddrages i arbejdet.

Ungeindsatsen samarbejder tæt med ungdomsuddannelserne for at modvirke frafald eller sikre en hurtig og smidig overgang til et andet tilbud, når en ung afbryder et uddannelsesforløb.

Ungeindsatsen bidrager samtidig til at binde erhvervsliv og folkeskole tættere sammen. Derved understøtter Ungeindsatsen folkeskolestrategiens erhvervsrettede fokus.

Rekrutteringsudfordringer

Lolland Kommune oplever rekrutteringsudfordringer i forhold til faggrupperne tandlæger, socialrådgivere, fysioterapeuter og ergoterapeuter. På samme måde er der udfordringer i forhold til fastholdelse af disse medarbejdergrupper. Konsekvensen heraf er at prioritere i ydelserne, reducere i serviceniveauet og oprette ventelister.

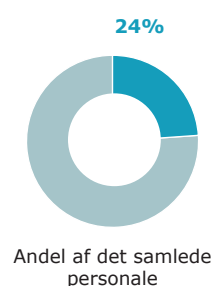
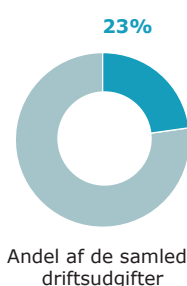
Foto: Langø - Jørgen Boelsmand, Nakskov Fotogruppe

Foto: Eg og hus. Bønnetvej v. Reventlow - Anne-Mette Pedersen, Nakskov Fotogruppe

ÆLDRE-, OMSORGS- OG SUNDHEDSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	859,1	0,0
Tillægsbevillinger	-11,1	0,0
Korrigeret budget	848,0	0,0
Regnskab	844,9	0,0
Forbrugsprocent	100	0

Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget har ansvar for kommunens aktiviteter på sundheds-, forebyggelses- og ældreområdet. Under udvalget budgetlægges udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet, genoptræning, vederlagsfri fysioterapi, sundhedsfremme og forebyggelse og udgifter til hospiceophold. Endvidere indgår tilbud til ældre og handicappede, herunder sygepleje, personlig pleje og praktisk hjælp, ældreboliger samt aktivitet og træning.

På udvalgets område er der et samlet mindreforbrug på godt 14 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget på 859 mio. kr.

Byrådet gav i slutningen af året en negativ tillægsbevilling på knapt 11 mio. kr. med baggrund i forventet mindreforbrug på udvalgets område.

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
Samarbejde med praktiserende læger Ældre- og sundhedsområdet udvikler et tættere samarbejde med de praktiserende læger.	I samarbejdet sættes fokus på lægefaglig understøttelse af borgere og personale på kommunens plejecentre og langt større brug af dosis-pakket medicin med henblik på reducere af medicinfejl.	Indgå rammeaftale om plejhjemslæger på Skovcentret, Møllecentret og Skolebakken. Implementering af dosis-pakket medicin. Reducering af antallet af medicinfejl.		Begge læger i det kommunalt lægelige samarbejdsudvalg har trukket sig i indeværende år. Vi er ikke kommet i mål med at få etableret plejhjemslæger, men vi har fået en ny kontakt i PLO, hvilket giver en forhåbning om, at vi måske kan se en udvikling heraf inden længe.
Styrkelse af patient-sikkerhed Styrke sikkerheden for borgerne i deres rolle som patienter på handicap- og psykiatriområdet.	At sætte fokus på at sikre og understøtte den administrative og styringsmæssige sikkerhed og kvalitet af den indsats for borgeren, som har med behandling og pleje at gøre.	Hovedparten af borgerne på de kommunale botilbud på handicap- og psykiatriområdet har behov for omfattende hjælp til pleje, omsorg eller behandling. Ved det faste tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed i 2022 konstateres og anerkendes den øgede indsats til sikring af den administrative og styringsmæssige sikkerhed og kvalitet for borgeren.		
Akutsenge Forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser hos målgruppen 'den ældre medicinske patient'. Styrkelse af den rehabiliterende tilgang på tværs af faggrupper med henblik på at sikre et højt fagligt niveau og optimal rehabilitering.	Færre indlæggelser og genindlæggelser ved styrkelse af den sundhedsfaglige indsats og organisering på ældre- og sundhedsområdet.	Fastholdelse af fokus på optimering og effektivisering af anvendelse af akutpladser samt udvikling af samarbejdet med de praktiserende læger og sygehuse i relation til udvikling af Det nære Sundhedsvæsen.		I arbejdet med at målrette og optimere anvendelsen af akutpladser har det vist sig, at behovet for specialiserede pladser, indtil videre, ikke er så stort som forventet. Det er derfor besluttet at reducere antal pladser svarende til registreret behov.
Velfærdsteknologi Indsætterne koncentrerer om virtuel pleje/virtuelle ydelser generelt, udvikling af e-hospital, TeleKol, kommunikation via skærm samt introduktion af nye velfærdsteknologiske løsninger i opgavevaretagelsen.	Velfærdsteknologiske løsninger skal støtte og øge borgernes egenomsorg. Formålet er at bidrage til udviklingen af et nært og tæt samarbejdende sundhedsvæsen, hvor borgeren skal opleve en øget sygdomsstring, en forbedret behandlingskvalitet og tryghed i hverdagen.	Fuld implementering af skærmbesøg i hjemme- og sygeplejen, pilottest af TeleKol samt gennemførelse af processer med henblik på implementering af kommunikation via skærm og udvikling af ehospital.		Grundet Covid19-perioden samt tekniske udfordringer er udvikling og anvendelse af såvel skærmbesøg som DiGi-Rehab gået ned i kadance og i omfang. Det vil der blive sat fuld blus under nu igen, således at vi kan udnytte disse muligheds fulde potentiale.

Foto: Gårdmiljø - Jørgen Iversen, Nakskov Fotogruppe

Det nære sundhedsvæsen

Flere og mere komplekse sygeplejefaglige opgaver er i en længere periode tilført kommunerne. Dertil kommer, at der i henhold til lovgivningen skal etableres sundhedsklynger omkring de enkelte akutsygehuse.

I vores område er der nu etableret en sundhedsklynge omkring akutsygehuset i Nykøbing F. med deltagelse af Vordingborg, Guldborgsund og Lolland kommuner, herunder et samarbejde med de praktiserende læger. Det er formålet med disse klynger at styrke samarbejdet mellem sektorerne til gavn for vores borgere med fokus på sammenhæng og kvalitet i indsatser og opgaveløsning.

Kommunal sygepleje

Det kommunale sygeplejeområde er et opgavemæssigt nøgleområde, der har en mangfoldighed af sundhedsfaglige opgaver, og som samtidig successivt tilføres nye opgaver givet dels nationale beslutninger og dels udviklingen i "Det nære Sundhedsvæsen".

Der er i det forgangne år udarbejdet en ny kvalitetsstandard på området, som angiver og beskriver serviceniveauet, og understøtter effektiv opgaveløsning.

Der er åbnet endnu en sygeplejeklinik, der skal bidrage til effektiv opgaveløsning af høj faglig kvalitet til gavn for Lolland Kommunes borgere. Hertil arbejdes der fortsat på at øge anvendelse af dosisdispensering af medicin i et samarbejde imellem kommune, apotekere og praktiserende læger.

Plejeområdet

Plejeområdet er fortsat under pres, opgaverne er mange og tiltagende i kompleksitet. Der er i særlig grad mangel på faguddannet personale, men også på rekrutteringsmuligheder generelt, hvilket er en situation, som Lolland Kommune deler med resten af landet.

For at imødegå disse udfordringer arbejdes der med en bred vifte af initiativer, der blandt andet omfatter et

samarbejdsprojekt med vores to nabokommuner og SO-SU-skolen om rekruttering og uddannelse af herboende borgere af anden etnisk herkomst. Vi har lige nu to hold i gang, og opstart af et tredje er undervejs. Projektet er allerede en stor succes.

Lolland Kommune har desuden et andet tiltag, der tager sigte på international rekruttering, hvilket vil sige at tiltrække borgere fra andre lande inden for EU, som kan se muligheder i at flytte til Lolland og samtidig være sikret arbejde og uddannelse her. Det første hold på 15 deltagere er flyttet til Lolland Kommune og er påbegyndt intensiv danskundervisning på fuld tid. Herefter skal disse nye kollegaer ud og arbejde i organisationen, herunder kompetenceafklares, og siden på uddannelse.

I året der er gået, er der sket en opdeling af de største hjemmeplejeteams i mindre enheder, og to hjemmeplejeteams er flyttet ud af Sundhedscenter Nakskov til bedre fysiske rammer. Det har dels givet alle involverede bedre fysiske arbejdsforhold, dels frigjort plads på Sundhedscentret til regionale aktiviteter og dels forbedret borgernes parkeringsmuligheder ved Sundhedscenter Nakskov.

Der bliver arbejdet på at etablere tre SSA-klinikker (SSA står for social- og sundhedsassistent) efter model for sygeplejeklinikker i henholdsvis Nakskov, Maribo og Rødby, hvor de sundhedsopgaver, der varetages af social- og sundhedsassistenter, kan tilbydes til og for de borgere, der kan komme i klinikken. Det giver en fleksibilitet for borgeren, som kan få hjælp på aftalte tidspunkter, og for hjemmeplejen reduceres tiden, der bruges på kørsel.

Fagligt arbejder vi videre med udvikling af modeller, der styrker borgerfokus via tværfaglige samarbejder og opgaveløsning, og hvor personcentreret omsorg (en omsorgsfilosofi) er det bærende princip.

Demens

På demensområdet arbejder kommunen med tiltag, der tager sigte på at støtte op om borgere, som lever med demens, og deres pårørende. Det handler om evidensbaserede demensindsatser i plejen samt forbedring af rådgivning og vejledning via demenskonsulenter og en række frivillige foreninger. Der arbejdes med rådgivning og aktiviteter målrettet mennesker med demens i de tidlige

faser og deres pårørende, og som omfatter undervisning og rådgivning om emner relateret til demens, pårørende-grupper og sociale og fysiske aktiviteter.

Når det kommer til demensvenlig indretning på plejecentre, inde som ude, er der initiativer undervejs i et samarbejde mellem kommunen og de boligforeninger, der ejer de pågældende centre. Det tager sigte på at arbejde med indretning, genkendelighed, farver og lignende. På udearealer omhandler det etablering af sansestimulerende haveindretning såsom gangstier, bænke og anlæg, der kan vække hukommelse, sanser med mere.

Kompetenceudvikling

I samarbejde med VUC Storstrøm har Lolland Kommune etableret et læringsprojekt kaldet ”Styrket Skriftlighed - Styrket Dokumentation”. Tilbuddet gives til hovedparten af medarbejderne på ældre- og sundhedsområdet hen over et par år. Der er tale om et kompetenceudviklingsforløb, hvor medarbejderne får mulighed for at udvikle deres færdigheder og kompetencer inden for skriftlighed, læsning og dokumentation og derved får nemmere ved at arbejde med den daglige dokumentation og lignende.

Ydermere har kommunen etableret et undervisningsforløb, i samarbejde med et lokalt apotek, der omhandler læring om medicin og medicin håndtering, målrettet social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker.

Ældre- og sundhedsområdet sikrer faglige initiativer og indsatser og sørger for i samarbejde med ledelsen et kontinuerligt fokus på medarbejdernes faglighed.

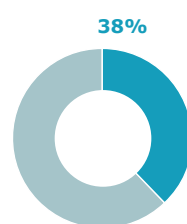
Plejeboligområdet

Lolland Kommunes byråd har vedtaget en ambitiøs plejeboligstrategi, der tager sigte på i løbet af de kommende otte år at samle og forny plejeboligområdet, med henblik på at imødekomme fremtidens krav og forventninger såvel til fysiske rammer og indhold som til driftsmæssige forhold. Dette til gavn for kommunens borgere såvel som medarbejdere og for kvalitet i den fremtidige plejeindsats.

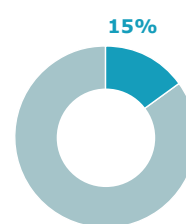
SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	1.392,2	0,0
Tillægsbevillinger	15,9	0,0
Korrigeret budget	1.408,1	0,0
Regnskab	1.408,4	0,0
Forbrugsprocent	100	0

Arbejdsmarkedsudvalget har ansvar for forsørgelses- ydelser til borgere, som er på såvel midlertidig som varig forsørgelse, udgifter til medfinansiering af dagpenge til forsikrede ledige og førtidspensioner. Samtidig har udvalget ansvar for den kommunale beskæftigelsesindsats omfattende virksomhedspraktik hos offentlige og private virksomheder, uddannelsesindsats samt jobtræning i kommunale beskæftigelsesprojekter. Udvalget har endvidere ansvar for tilbud til borgere med fysisk eller psykisk handicap og/eller psykiske lidelser herunder en misbrugsindsats. Borgere med den type udfordringer vil

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

kunne indgå på arbejdsmarkedet på baggrund af særligt tilrettelagte indsatser.

På udvalgets område er der et samlet merforbrug på godt 16 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget på 1.392 mio. kr.

Byrådet har i løbet af året givet udvalget dels en tillægsbevilling på 32,2 mio. kr. med baggrund i forventede merudgifter og dels en negativ tillægsbevilling på 21,5 mio. kr. sidst på året med afsæt i forventede mindreudgifter.

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
Optimal udnyttelse af rekrutteringsmulighederne ved Femernbyggeriet.	Det er af afgørende betydning, at Lolland Kommune får udnyttet den enestående mulighed for at øge den lokale beskæftigelse som følge af Femernprojektet.	Der ses en vækst i antallet af formidlede jobordrer og i ansættelse af formidlede kandidater.		Der har været en vækst i antallet af formidlede jobordrer på 15 procent og en vækst i antallet af ansættelser på 16 procent.
Forbedring og sikring af rettidigheden på jobcentret.	Jobcentret har i forbindelse med revisionsgennemgang de seneste år fået bemærkninger i forhold til rettidigheder.	Revisionens gennemgang af arbejdsmarkedsområdet for 2022 giver ikke anledning til bemærkninger. Særligt fokus er der på administrationen af ledighedsydelse, sygedagpenge, jobafklaring og revalidering.		Der er fundet fejl, som alle af revisionen dog er vurderet til at være af enkeltstående karakter.
Lolland Kommune arbejder henimod en styrket tilbudsvifte af frivillige tilbud med aktiv inddragelse af civilsamfundet, der i højere grad understøtter et rehabiliterende perspektiv.	Som opfølgning på anbefalingen i konsulentrapport fra Type2Dialog samt implementering af servicelovens paragraf 82 som en del af den samlede indsats, skal tilbudsviften på det voksenalts sociale område udvides.	Frivillighedsområdet for sårbare og socialt udsatte borgere i Lolland Kommune kortlægges, og der udvikles eller igangsættes tre konkrete tilbud til sårbare og socialt udsatte borgere.		Målsætningen er opfyldt i forhold til udvikling af nye tilbud, men kortlægning vil først blive initieret i 2023.

Arbejdsmarkedsområdet

Arbejdsmarkedsområdet i Lolland Kommune oplevede i 2022 et samlet fald i antallet af modtagere af overførselsindkomster. Som følge af den gunstige konjunkturudvikling samt den fortsatte efterspørgsel på arbejdskraft til Femernbyggeriet skete der et betydeligt fald i antallet af modtagere af dagpenge og kontanthjælp og endda et fald, som relativt set var større end på landsplan.

Til gengæld så vi også en fortsat vækst i antallet af borgere på varig forsørgelse (fortidspension, seniorpension og tidlig pension) på omkring 300 fuldtidspersoner, og som er udtryk for en udvikling, der har været i gang et antal år. Stigningen udfordrer både den kommunale økonomi og det samlede arbejdskraftsudbud og dermed mulighederne for at rekruttere den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.

Som følge af gentagne bemærkninger i de årlige revisionsgennemgange om manglende rettidighed i samtaler og tilbud for den enkelte borger i kontakten med jobcentret, har der været et ledelsesmæssigt fokus på at sikre en bedre kvalitet på området. Det har resulteret i, at revisionen ikke længere har bemærkninger i sin revisionsrapport, nu for 2022, og at jobcentret lever op til kravene.

På tilsvarende måde viser Beskæftigelsesministeriets seneste gennemgang af kommunernes beskæftigelsesindsats fra ultimo 2022, at Lolland Kommune har færre personer på forsørgelse end forventningen til en kommune med tilsvarende socioøkonomiske udfordringer og rammevilkår.

Da det er vigtigt kontinuerligt at få vurderet og vejet kvaliteten af jobcentrets samlede beskæftigelsesindsats, blev der i 2022 rekrutteret et eksternt konsulenthus til at gennemgå jobcentrets performance og eventuelt pege

på initiativer eller tilpasninger, der kunne bidrage til en eventuel reduktion af omkostninger og forbedre resultatniveauet for ydelsesområderne.

Gennemgangen resulterede i en rapport med en række anbefalinger til en handlingsplan, som Social- og Arbejdsmarkedsudvalget vedtog at gennemføre henover 2023.

Jobparate ledige

Arbejdsmarkedet i Lolland Kommune, der normalt er præget af store sæsonmæssige udsving med flere jobparate ledige om vinteren og færre om sommeren, har ændret sig som følge af den store efterspørgsel på arbejdskraft efter Covid19-pandemien. Den højere ledighed for jobparate i vinterhalvåret er næsten fladet helt ud i 2022.

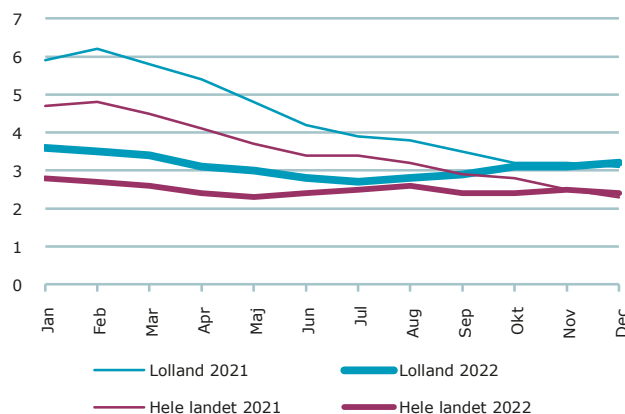
Efterspørgslen efter arbejdskraft blandt andet til den indirekte og den afledte beskæftigelse i forbindelse med byggeriet af Femern Bælt-tunnellen har været så stor, at de jobparate kontanthjælps- og A-dagpengemodtageres ledighed næsten ikke har ændret sig i løbet af året. I 2022 har forskellen mellem den højeste og den laveste månedlige ledighedsprocent været under et procentpoint.

I Lolland Kommune ligger ledigheden for de jobparate normalt over landsgennemsnittet. Sådan har det også været i 2022; men forskellen mellem ledigheden for de jobparate i Lolland Kommune og i hele landet er næsten udjævnet. I løbet af 2022 oversteg forskellen ikke et procentpoint, og i løbet af sommeren 2022 lå de jobparates ledighedsprocent i Lolland Kommune næsten på landsgennemsnittet med en forskel på 0,2 procentpoint.

I sidste halvdel af 2022 har der været en beskedent stigning i de jobparates ledighedsprocent i Lolland Kommune med 0,5 procentpoint fra en ledighedsprocent på 2,7 til 3,2, mens landsgennemsnittets har ligget mere jævnt med et fald på 0,1 procentpoint fra juli til december 2022.

Langtidsledigheden for de jobparate er ligeledes faldet i løbet af året (januar til november), hvor antallet af langtidsledige A-dagpengemodtagere er faldet med 54 procent, og antallet af langtidsledige jobparate kontanthjælpsmodtagere er faldet med 39 procent.

Fuldtidsledige i procent af arbejdsstyrken

Sprogskolen

Sprogskolen oplever et stigende antal kursister som følge af den øgede tilgang af udenlandsk arbejdskraft samt situationen i Ukraine. Sprogskolen understøtter med sin virksomhed uddannelsesinstitutionerne i forhold til udenlandske elever (fx Den Internationale Skole i Maribo), men også Femernbyggeriet og projektet med rekruttering af udenlandsk arbejdskraft til SOSU-området har gavn af Sprogskolens tilbud og indsats.

Femern Agency

Femernprojektet udgør et fundament for den høje beskæftigelse i kommunen. Femern Agency fik i 2022 en ny fysisk placering tæt på selve byggesitet, hvilket har givet bedre muligheder for at understøtte konsortierne i rekrutterings-, opkvalificerings- og lærlingeindsatsen. Femern Agency har med en aktiv brug af sociale medier og løbende tilbud om webinarer styrket sin position i forhold til at blive den foretrukne samarbejdspartner for konsortier og underleverandører i henseende til rekruttering og formidler af viden om projektet.

Ungeindsats

Med henblik på at få flere unge i job på kortere sigt deltager Lolland Kommune i et landsdækkende initiativ, hvor uddannelseshjælpsmodtagere på baggrund af en konkret vurdering kan blive fritaget for uddannelsespålæg. I Lolland Kommune har 75 unge på uddannelseshjælp i 2022 været omfattet af indsatsen. I Region Sjælland har Lolland Kommune således den højeste andel af unge i målgruppen, som er omfattet af en jobrettet indsats.

Læs også om den kommunale ungeindsats under Børne- og Skoleudvalgets område.

Socialpsykiatri- og handicapområdet

Den målrettede omstilling af den sociale indsats i retning af et mere forebyggende og foregribende fokus har manifesteret sig på en måde, så vi i 2022 har oplevet et fald i antallet af visiterede borgere og visiterede timer til servicelovens paragraf 85-indsats. Til gengæld oplever vi, at servicelovens paragraf 82 nu tages i anvendelse med flere bevilgede timer til forebyggende hjælp og støtte.

Oprettelse af Rådgivningscafeen tre steder i kommunen og mulighed for døgnnet rundt at få kontakt med akuttelefonen er vigtige tiltag i den forebyggende indsats, og begge tilbud har i løbet af året oplevet en stabilisering i antallet af henvendelser.

Oprettelsen af et nyt misbrugstilbud i Rødby har betydet, at flere borgere med misbrugsproblemer nu har lettere ved at søge - og opnå - professionel hjælp til at reducere eller helt stoppe misbruget.

På døgnområdet opleves en svagt stigende efterspørgsel på tilbuddene, hvilket giver anledning til, at der i 2023 skal tænkes anderledes i forhold til, hvilke handicapgrupper tilbuddene retter sig mod.

Indsatsen for en større mobilisering af civilsamfundets ressourcer i retning af flere uvisiterede tilbud oprettet indenfor det frivillige sociale foreningsarbejde blev i 2022 styrket ved etablering af en partnerskabsaftale mellem Frivilligcentret og kommunen. Samarbejdet skal ved brug af en fælles IT-plattform styrke overblikket og dermed anvendelsen af sociale tilbud, men også give bedre mulighed for mere målrettet at arbejde med det sociale foreningsliv om oprettelse af tilbud.

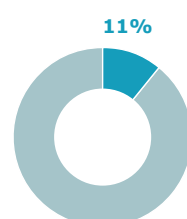
Grundlaget for at arbejde mere effektivt med VUM 2.0 (VoksenUdredningsMetoden) i myndighedsarbejdet blev i 2022 udbygget med, at kvalitetsstandarderne på det voksenspecialiserede socialområde nu alle er baseret på VUM-metodens principper om en helhedsorienteret indsats med fokus på borgerens ressourcer, ønsker og mål.

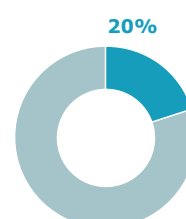
Foto: Vestas vinger på Nakskov Fjord – Knud Erik Stegmann, Nakskov Fotogruppe

ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	404,7	106,0
Tillægsbevillinger	23,3	24,8
Korrigeret budget	428,0	130,8
Regnskab	394,8	35,6
Forbrugsprocent	92	27

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

Økonomi- og Erhvervsudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på områderne Ejendomme samt Administration og Fællesudgifter.

På udvalgets område budgetlægges udgifter til drift af jord udlagt til bolig- og erhvervsformål, bygningsvedligeholdelse, forureningsudgifter (kommunale ejendomme), energimærkning, byfornyelse, driftssikring af boligbyggeri, driften af beboelses- og erhvervsjendomme samt Lolland-Falster Brandvæsen. Samtidig budgetlægges der med udgifter til den politiske organisation, administrationsbygninger og administrativt personale, erhvervsudvikling og turisme samt forsikringspuljer.

På udvalgets område er der et samlet mindreforbrug på 9,9 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget på 404,7 mio. kr.

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2022	RESULTAT	KOMMENTARER
Boligudvikling og nedregulering	Ambitionen for bosætning er et årligt overskud på flyttebalancen på 100 til 150 personer i den periode, anlægsarbejdet er i gang. Ambitionen er årligt at opføre 25 til 50 nye boliger i form af moderne familieboliger eller nye boformer som fx seniorbofællesskaber.	Igangsættelse af to nye private boligprojekter. Udstykning og salg af parcelhusgrunde i Maribo og Nakskov. Udarbejdelse af grundkatalog for Rødby/Rødbyhavn.		De to første mål er opfyldt. Der udarbejdes ikke grundkatalog for Rødby/Rødbyhavn.
Lollands Sydkyst	Ambitionen er at udvikle Lollands Sydkyst, så kyststrækningen i højere grad imødekommer målet om en øget overnatningskapacitet og dermed grundlaget for en øget vækst gennem turismeomsætning (effekt). Der er indgået et partnerskab mellem Realdania, Dansk Kyst og Naturturisme (DKNT) og Lolland Kommune om udvikling af en fysisk strategisk plan.	Færdiggørelse af fysisk strategisk plan. Afklaring af indretning af det vestlige forland. Igangsættelse af private investeringer i overnatningskapacitet. Undersøgelse/projektering af ny Sydvej.		Den fysisk strategiske plan er færdig og blev i maj godkendt i byrådet. Processen med afklaring af det vestlige forland er igangsat. Der er dialog med investorer i forhold til ny overnatningskapacitet. Der er igangsat proces med afklaring af ny Sydvej.
Femernudvikling	Det er ambitionen at få mest muligt ud af den kommende faste forbindelse. Lolland Kommune skal udnytte Femernbyggeriet til at styrke beskæftigelsen og øge kompetenceniveauet hos vores borgere. Kommunen spiller en stor rolle i at bistå med rekruttering og i at sikre en bred opkvalificeringsindsats for ledige såvel som for beskæftigede.	Udarbejdelse af en ny Femernstrategi med fokus på tiden efter forbindelsens åbning. Etablering af fem nye virksomheder i Maribo Erhvervspark. Afklaring af permanentgørelse af elementfabrikken.		Første etape af Maribo Erhvervspark er udsolgt ved årets udgang. I Nakskov er der solgt et tilsvarende erhvervsareal. Processen med afklaring af elementfabrikken er i gang, hvor Lolland Kommune søger at påvirke beslutningen.

Ejendomme

Regnskabsresultatet viser en samlet nettoudgift på 54,3 mio. kr., hvilket er cirka 6 mio. kr. mindre end budgettet. De uforbrugte midler i 2022 skyldes i vid udstrækning fokus på at anvende de fremrykkede anlægsmidler, der blev besluttet i 2020 som led i coronapakkerne samt en meget travl byggebranche, der har betydet en lang række forsinkelser på allerede planlagte istandsættelser, renoveringer og anskaffelser. Desuden er der i 2022 anvendt mange ressourcer på udfordringer med Holeby skole og hal, Horslunde skole og hal samt STU Hunseby, hvilket har betydet, at andre opgaver er blevet tilsidesat.

Den løbende vedligeholdelse har været nedprioriteret i 2022, men vil forventeligt kunne gennemføres som planlagt i 2023, og indeholde det udsatte. Der er for en vis andel tale om indgåede aftaler med udførelse i 2023.

Der er blevet etableret et modtagecenter for flygtninge fra Ukraine i Rødbyhavn på Havneskolen. Elleve tidligere ældreboliger i Søllested og STU i Horslunde er blevet renoveret og benyttes i dag som boliger for flygtninge. I efter-

året blev fem tidligere ældreboliger i Errindlev sat i stand og to af dem er på nuværende tidspunkt blevet udlejet.

Generelt har driften på serviceområdet været påvirket af pandemisituationen, herunder omsætningen i kantinerne dels på grund af den tvungne hjemmearbejdssituation i årets første måneder og dels på grund af den fortsatte mulighed for hjemmearbejde.

Maribo Erhvervspark

Byrådet besluttede i 2018 at etablere et nyt stort erhvervsområde ved motorvejens afkørsel 48. Den nye erhvervs-park blev endeligt færdiggjort medio 2021 med opsætning af en tyve meter høj pylon. I 2021 blev der etableret en ny bivej til Europavej for at give adgang til grundene i området.

Der er blevet solgt yderligere grunde, og der er etableret en familierestaurant i området, ladestanderfaciliteter, et autoværksted og etableret tankanlæg med tilhørende vaskeanlæg.

Der er ved årets udgang ikke flere ledige arealer til salg i erhvervsparkens etape et.

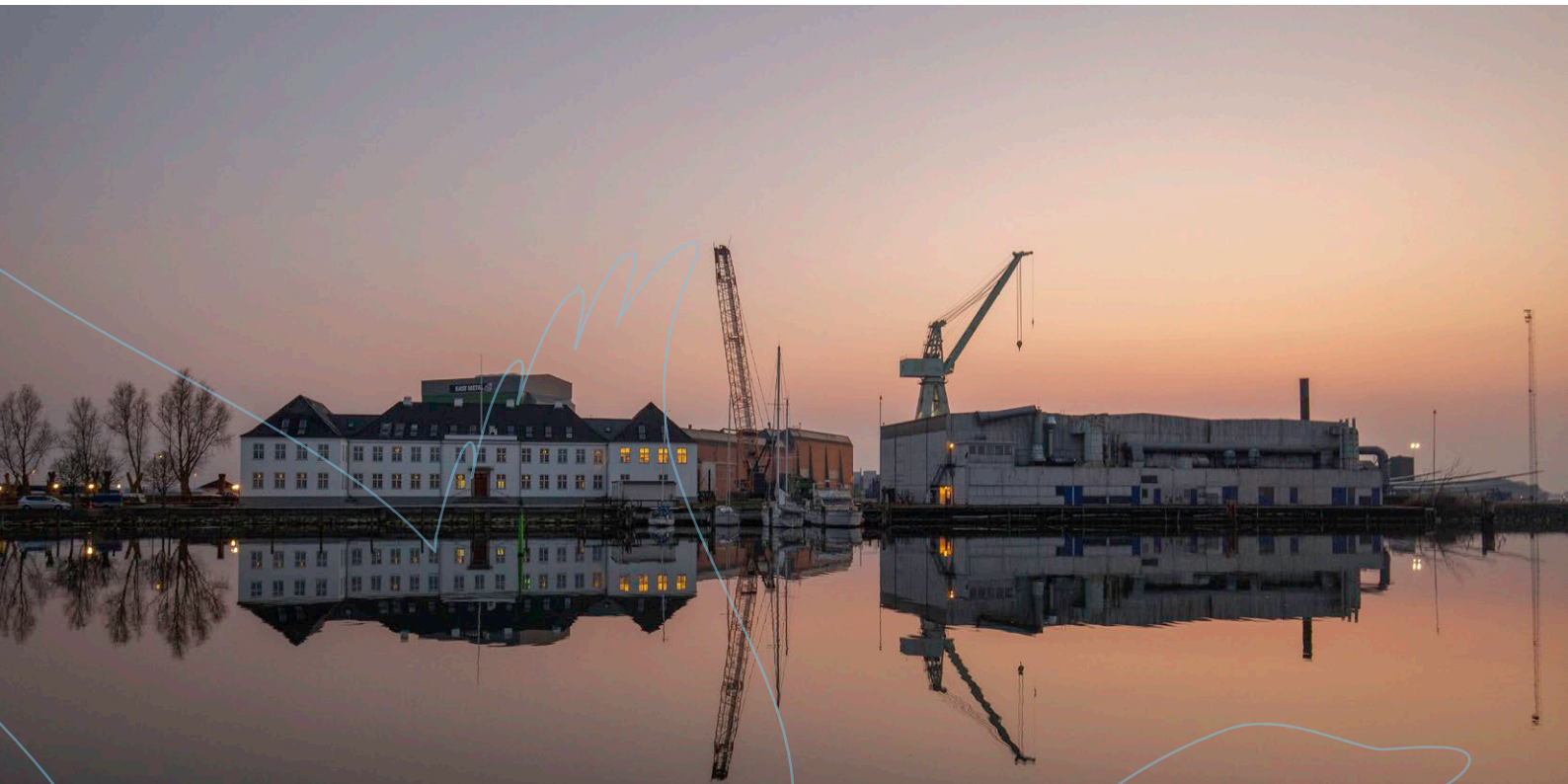

Foto: Forårsaften Nakskov Havn - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

Stensø

Samtlige erhvervsarealer på Stensø Allé i Nakskov er nu solgt.

Køb og salg

2022 var præget af endnu større aktivitet og interesse for køb af erhvervsjord og parcelhusgrunde end i 2021. Lolland Kommune har således solgt en række erhvervsjorde, hvor det forventes, at der bliver etableret virksomheder, og en lang række parcelhusgrunde i Maribo, Nakskov, Holeby og Bandholm.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede i 2021 at færdiggøre byggemodningen af Havesangervej i Maribo, hvilket vil blive færdiggjort i vinteren 2022/2023.

I forbindelse med Femernbyggeriet har kommunen overtaget et areal ved Finlandsvej i Rødbyhavn. I 2022 er arbejdet med planlægning af områdets omdannelse til erhvervsformål påbegyndt, herunder aftaler om bygge- modning.

Fremrykkede anlægsaktiviteter

I 2020 besluttede byrådet at fremrykke en lang række anlægsprojekter, og 2020 og 2021 blev således præget af stor aktivitet i og ved en række af kommunens ejendomme. Der er blevet etableret nye parkeringspladser i Maribo og Nakskov, en række ejendomme har fået renoveret tage og facader, og andre kommunale bygninger er blevet gennemrenoveret. Etableringen af specialbørnehaven i Maribo er i 2022 blevet afsluttet.

Der er i 2022 gennemført de sidste renoveringer, som blandt andet har afventet myndighedsgodkendelser. Her er fx etableret en udsigtsplatform ved Naturskolen i Maribo og foretaget en større renovering af Ungdomshuset på Bleggen 4 i Nakskov.

Energioptimering

I 2022 har kommunen fortsat arbejdet med energioptimering, hvor hovedfokus har været udskiftning af belysning en række steder, herunder afslutning af de sidste belysningsprojekter - gennemført i samarbejde med Gate 21, kaldet Lighting Metropolis. Herudover er afdækket mere omfattende energirenoveringer af Rydsmarkens Børnehaven og Det gamle Trykkeri i Nakskov, hvor der er ansøgt og opnået statstilskud til renoveringsprojekter, der vil blive gennemført i 2023. Et hovedfokus fremadrettet vil være at få udfaset de sidste oliefyr i kommunale ejendomme i overensstemmelse med klimaplanen.

Sygefravær og arbejdsmiljø

Sygefravær

Lolland Kommunes samlede sygefravær for 2022 ligger på 6,4 procent. Der er tale om en stigning i forhold til 2021, hvor fraværsprocenten var 6,0. En medarbejder i Lolland Kommune har i gennemsnit haft 16,7 fraværsdage i 2022. Det tal var året før 15,5.

SYGEFRAVÆR SEKTOR	SYGEFRAVÆRSPROCENT		ANTAL SYGEFRAVÆRSDAGE PR. ÅRSVÆRK	
	2022	2021	2022	2021
Lolland Kommune	6,4	6,0	16,7	15,5
Børn, Unge og Familie	4,0	3,1	10,4	7,9
Skole og Dagtilbud	6,1	6,3	15,8	16,4
Ældre og Sundhed	8,3	7,3	21,5	19,0
Social og Arbejdsmarked	6,4	5,4	16,8	14,1
Teknik og Miljø	4,8	4,1	12,4	10,6
Kultur, Fritid og Borgerservice	5,2	4,5	13,6	11,8
Service og Bygninger	6,6	7,1	17,2	18,5
HR og IT	2,7	3,2	7,1	8,3
Strategi og Politik	2,2	1,9	5,8	4,8
Økonomisektoren	0,8	0,6	2,0	1,7

Et højt sygefravær har konsekvenser for kommunens økonomi og opgaveløsning overfor vores borgere. Fravær medfører øgede udgifter til vikarer i de borgerrettede opgaver, et fald i kvaliteten i de ydelser vi leverer og mere travlhed for de tilbageværende medarbejdere.

Lønudgifter udbetalt i forbindelse med sygefravær lå i 2022 på godt 99 mio. kr. Det er 9 mio. kr. højere end i 2021, hvor udgifterne lå på knap 91 mio. kr.

Udfordringen er særligt udtalt i de områder, der har tæt borgerkontakt, og hvor fraværet lægger et pres på vores evne til at leve op til kommunens serviceniveau og de politisk fastsatte målsætninger. De største udgifter har Ældre- og Sundhedsområdet med godt 35 mio. kr., Skole- og Dagtilbudsområdet med 25 mio. kr. og dernæst Social- og Arbejdsmarkedsområdet med 18 mio. kr.

Det er både det korte og det lange sygefravær, der udfordrer kommunens arbejdspladser. Det vil sige medarbejdere, der er sygemeldt i henholdsvis under eller over tyve dage i en sammenhængende periode.

Det korte sygefravær har i 2022 ligget jævnt på 3,1 procent. Det er en stigning i forhold til tidligere, hvor man i perioden 2019 til 2021 lå stabilt på 2,5 procent

Det lange sygefravær har i 2022 ligget jævnt på 3,3 procent, hvilket er det højeste niveau i fire år. I perioden 2018 til 2020 lå det lange fravær stabilt på 2,5 procent.

Organisationen har i 2022 haft et skærpet fokus på nedbringelse af sygefravær, og arbejdspladserne er blandt andet blevet vejledt i tidlig indsats og målrettet opfølgning inden for rammerne af kommunens sygefraværspolitik.

Arbejdet vil fortsætte i 2023, hvor HovedMED og direktionen har aftalt en ambitiøs firesporet sygefraværindsats, der vil have et styrket fokus på

- monitorering, dialog og opfølgning på sygefravær i ledelseskæden
- vejledning i praktisering af kommunens sygefraværspolitik
- lokalt forankrede dialogbaserede øvelser, hvor personalegruppen trænes i forebyggelse og håndtering af sygefravær samt tilbagevenden på job fra sygefravær
- en særlig indsats på udvalgte arbejdspladser med særlige udfordringer.

Arbejds miljø

Et varigt fald i sygefraværet kommer ikke af sig selv, og vi er som organisation nødt til at have et vedholdende fokus på at forebygge sygefravær og styrke arbejdsmiljøet, trivslen og rammerne for opgaveløsningen, hvis et lavt fravær skal fastholdes på lang sigt.

Det er derfor også positivt, at 78 procent af kommunens medarbejdere har besvaret den arbejdspladsvurdering og trivselsmåling (APVtrivsel22), der blev afholdt i november 2022. Det giver et solidt grundlag for, at organisationen i 2023 kan arbejde målrettet med at styrke medarbejdernes fysiske og psykiske arbejdsmiljø, deres trivsel samt sikre et endnu højere nærvær og tilstedeværelse omkring kommunens kerneopgaver.

Lolland Kommune har i 2022 anmeldt 12 flere arbejds-skader end i 2021. Stigningen er efter HR's vurdering et udtryk for, at tilstedeværelsen på arbejdspladserne i 2022 har været væsentligt større end i 2021, der var præget af hjemmearbejde og covid-restriktioner.

Sygefravær kan ikke behandles som en isoleret størrelse. Sygefravær skal – med et tydeligt afsæt i organisationens værdier – løses gennem dialog mellem ledelse og medarbejdere.

Fra august 2023 ser kommunen derfor også frem til en ny fireårig MEDaftale, der styrker rammerne for samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere. Den årlige arbejdsmiljøaftale mellem HovedMED og direktionen har desuden et øget fokus på at understøtte organisationens arbejde med det psykiske arbejdsmiljø, ligesom arbejdspladserne er blevet bedt om at analysere og forebygge de ulykkestilfælde, hvor medarbejdere kommer til skade i forbindelse med deres arbejde.

Kompetenceudvikling

Hvert år pågår der en lang række kompetenceudviklingsaktiviteter rundt omkring på arbejdspladserne i Lolland Kommune. Disse aktiviteter er decentralt finansieret og ofte aftalt mellem ledelse og MED-system. De centrale midler til kompetenceudvikling har historisk fokuseret på at finansiere de lidt dyrere lederuddannelser og lederudviklingsforløb på tværs i organisationen. Det gør sig også gældende i 2021, hvor der fra Den Centrale Uddannelses-

pulje er bevilliget 0,5 mio. kr. til ledelsesuddannelse og 0,2 mio. kr. til ledelsesudvikling.

Konflikthåndteringskursus

Lolland Kommune har de foregående år valgt at prioritere ekstra midler fra Den Centrale Uddannelsespulje til konflikt-navigationsuddannelse til både ledere og medarbejdere. I 2022 blev der brugt 0,5 mio. kr.

Der er fortsat behov for uddannelse inden for konflikt-håndtering med henblik på at styrke arbejdet med kerneopgaven. Særligt på de store velfærdsområder.

I 2023 udformer HR sit eget konflikt-håndteringskoncept, som er en videreudvikling af den måde, vi i Lolland Kommune i de seneste år har arbejdet med konfliktnavigation på. Derved imødekommes organisationens efterspørgsel og behovet for uddannelse, samtidig med at omkostningerne mindskes. Der er afsat 50.000 kr. til projektet i 2023.

Kompetenceudvikling i 2023

Der vil i 2023 fortsat være fokus på, at Den Centrale Uddannelsespulje dækker koncernrettet kompetenceudvikling.

Strategiudvikling med det nye byråd

Den nye byrådsperiode startede i januar og for at sikre en god start på det politiske arbejde, har der været gennemført et introduktionsprogram. Det har dels drejet sig om introduktion til praktiske forhold for de nyvalgte medlemmer og dels om et bredere strategiforløb for byrådet som helhed. Endelig er der gennemført en fælles introduktion til Lolland Kommune som organisation.

Strategiforløbet har haft flere konkrete nedslag. De strategiske fyrtårne fra sidste byrådsperiode blev afsluttet, og byrådet besluttede i juni otte nye fyrtårne. Fyrtårnene bygger bro mellem plan- og udviklingsstrategien, der er kommunens overordnede styringsdokument, og implementering af konkrete forandringer. Fyrtårnene afrapporteres til byrådet i juni og december.

Endelig er der sat gang i arbejdet med kommunens næste plan- og udviklingsstrategi. Der er gennemført seminarer om erhvervsudvikling og om by- og boligudvikling, og disse input vil blive indarbejdet i det debatoplæg, der

fremføres til politisk behandling og offentlig høring i første halvdel af 2023.

Turismeudvikling

Strategisk, fysisk plan for Lollands Sydkyst

Den strategiske, fysiske plan, som blev igangsat i 2021, blev afsluttet med en politisk godkendelse i maj 2022. Planen indeholder en række anbefalinger til prioritering af initiativer for en massiv øget overnatningskapacitet til turisme på Lollands Sydkyst, herunder på det nye forland vest for Rødbyhavn, der opstår som følge af Femernbyggeriet. Lolland Kommune arbejder i første omgang for at opnå tilladelse til at anvende forlandet til kommerciel udnyttelse og dernæst at opnå ejerskab til det.

Sommerhusanalyse

Lolland Kommune har deltaget i en sommerhusanalyse med fem andre kommuner gennemført af Syddansk Universitet og Aalborg Universitet. I forlængelse af den generelle analyse er der iværksat en lokal analyse, der skal kortlægge samtlige sommerhusområder, herunder planforhold, ejerforhold, områdernes karakteristika med videre og give anbefalinger til fortsat udvikling. Denne kortlægning og analyse afsluttes primo 2023. Der er endvidere igangsat en analyse af behov for fremtidig vejføring på sydkysten, der ligeledes forventes afsluttet i starten af 2023.

Art Barns

De to kommuner Lolland og Guldborgsund bevilligede tilsammen med Business Lolland-Falster i 2021 et engangsbeløb til projektudvikling af ideen om etablering af Art Barns som en international kunstdestination på Lolland og Falster. I 2022 præsenterede bestyrelsen en plan for realisering af Art Barns frem mod 2025, hvor initiativet forventes at hvile i sig selv. I opstartsfasen modtager Art Barns-organisationen 0,3 mio. kr. fra hver af kommunerne og Business Lolland-Falster.

Nakskov 2030

I 2022 gik renoveringen af Axeltorv i gang. Axeltorv skal renoveres med ny belægning, beplantning og etablering af opholds- og aktivitetsarealer. Samtidig lægges der ny belægning på Badstuestræde og Farverensstræde,

således at de to sidste af de små hyggelige stræder ned mod havnen nu også bliver renoveret. Arbejdet forventes afsluttet umiddelbart efter sommerferien 2023.

I Havnebygningen har Nakskov 2030 i samarbejde med interessenterne udarbejdet en plan for hvilke aktiviteter, der skal være i bygningen, og hvordan bygningen skal indrettes. Planen bliver i 2023 omsat til et byggeprogram og efterfølgende et udbudsmateriale. Havnebygningen forventes at være klar til indvielse medio 2025.

I 2022 fortsatte Bymidtefonden med at give tilskud til at renovere bymidtens gamle huse. 75 ejendomme er i dialog med Bymidtefonden, og 30 projekter bevilget. Ud af bymidtens 21 mio. kr. er der nu uddelt 18 mio. kr. i tilskud. De første huse er blevet renoveret i 2022, og det har allerede sat sit tydelige præg på Nakskovs bymidte.

I 2022 igangsatte Nakskov 2030 desuden et arbejde med at få udarbejdet en helhedsplan for Nakskov Fjord. Helhedsplanen skal være en plan, der igennem de næste år giver ideer til og retning på Nakskov 2030's investeringer i Nakskov Fjord. Helhedsplanen skal identificere fjordens kvaliteter og værdier, pege på gode investeringer i fjorden og på, hvordan de bedst kan realiseres. Helhedsplanen forventes at ligge klar medio 2023.

Boligudvikling i Maribo og Nakskov

Boligprojekter

Realiseringen af ”Mariboligerne” i Maribo blev igangsat i starten af 2022 af en lokal, privat investor. ”Mariboligerne” er det første seniorbofællesskab i Lolland Kommune på 29 enheder, der opføres på den tidligere ”sygehusgrund” ved Sundhedscentret i Maribo. Alle boligerne er udlejet.

Der har været gennemført et offentligt udbud på den nordlige del af udstykningen ved Havesangervej i den østlige del af Maribo. På dette område vil en lokal, privat investor også opføre et stort seniorbofællesskab på 56 enheder og et fælleshus. I den forbindelse er der igangsat en ny lokalplan, der blev godkendt ultimo 2022.

Grunden, hvor den tidligere Madeskovskole i Nakskov var placeret på Tårsvej, er solgt til en lokal, privat investor. Investoren vil opføre 28 boliger egnet til seniorer, hvor der indgår et fælleshus.

Byggemodning af nye parcelhusområder

Der er igangsat byggemodning af to parcelhusudstyknin-ger, der blev besluttet i 2021 i henholdsvis Nakskov og Maribo. Begge forventes afsluttet primo 2023. Grundene er sat til salg hos lokal ejendomsmægler i de to byer.

Flexboliger

Der er fortsat stor interesse for at købe helårsbolig i Lolland Kommune med det formål at anvende den som fritidsbolig. Der blev udstedt 109 flexboligtilladelser i 2022, hvilket betyder, at der ved udgangen af 2022 var registreret i alt 815 tilladelser.

Den store interesse har betydet, at der i 2022 er truffet en politisk beslutning om, at der fremadrettet skal ske en godkendelse af flexboligtilladelser i hovedbyerne, konkret afgrænset af byskiltene.

Almene boliger

Der har været afholdt fælles styringsdialogmøde mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og den almene sektor. På mødet var der fokus på, hvad der gør boligområder udsatte, og der var en drøftelse af udlejning og ventelister.

I december blev "Vængerne" udpeget som forebyggelses-

område i forbindelse med offentliggørelse af den seneste parallelsamfundsliste. Det vil få betydning for udlejningen i Klørvænget, Birkevænget og Nørrevænget, hvor der blandt andet via fleksibel udlejning skal sikres en mere bæredygtig befolkningssammensætning i området.

Der er planlagt fysiske helhedsplaner for Klørvænget, Rosenparken og Sognefogedvænget, men byggeriet er endnu ikke sat i gang. Det skyldes især lange sagsgange i forbindelse med nedrivningstilladelser, ligesom disse og andre projekter i sektoren er udfordret af prisstigninger indenfor byggeriet.

Foto: Kramnitze Havn - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

Foto: Vinterstemning i Vesterborg - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

Bosætning

Antallet af internationale tilflyttere er vokset markant i 2022. Dette er både en følge af Femernprojektet og et udtryk for en generel mangel på arbejdskraft, der gør det attraktivt at flytte til Lolland. For at sikre en nem og hurtig integration i lokalsamfundet har kommunen udbygget sin engelsksprogede informationsside, understøttet lokale netværk for internationale tilflyttere og iværksat initiativer, der skal hjælpe tilflyttere fra udlandet ind på det danske arbejdsmarked og det lokale boligmarked.

Arbejdet med at synliggøre de mange muligheder for at bo og arbejde på Lolland er videreført med sæson to af Firstmover-kampagnen, der især retter sig mod yngre i hovedstadsområdet. Version to har særligt fokuseret på de lokale job- og karrieremuligheder.

De nye indsatser skal ses som supplement til og udbygning af eksisterende indsatser, herunder vedligeholdelse og udbygning af hjemmesider for tilflyttere på dansk og engelsk, ambassadørordning, synliggørelse af jobmuligheder på LinkedIn og løbende kommunikation på kommunens platforme.

Sosu-rekruttering

Ældreområdet er udfordret af mangel på medarbejdere med faglige kvalifikationer i et omfang, hvor det ikke er realistisk udelukkende at rekruttere via de almindelige kanaler som elever, jobcentre med videre. Derfor igangsatte Lolland Kommune i 2022 et samarbejde med Work in Denmark (WID) med det formål at afsøge mulighederne for at rekruttere medarbejdere til ældreområdet inden for EU-landene.

Samarbejdet resulterede i, at tyve ansøgere blev inviteret til et besøg i Lolland Kommunes ældresektor i august. Besøgets formål var at give ansøgerne et realistisk billede af, hvordan det er at arbejde i Danmark og konkret i Lolland Kommunes ældresektor.

Processen endte med, at 16 personer gik i gang med danskundervisning i hjemlandet. Efter tre måneders undervisning ankom de til Lolland den 1. december, hvor de indtil 1. marts 2023 fortsætter sprogundervisning og i øvrigt gennemfører en onboarding i Lolland Kommune. Den 1. marts starter de job på ældreområdet.

Erhvervsudvikling

Partnerskabsaftale med Business Lolland-Falster og Visit Lolland-Falster

Der er blevet forhandlet nye partnerskabsaftaler med Lolland og Guldborgsund Kommuner fælles udførende erhvervsserviceorganisation Business Lolland-Falster (BLF) og tilsvarende med kommunernes fælles destinationsselskab Visit Lolland-Falster (VLF).

Partnerskabsaftalerne er fireårige og er en ny måde at regulere samarbejdet, hvor aftalerne følges op i årlige handleplaner for henholdsvis BLF's og VLF's indsatser.

Salg af erhvervsgrunde

I 2022 kom der rigtig gang i salg af erhvervsgrunde. I Mariibo Erhvervspark blev de sidste grunde i etape et solgt ved årets udgang. Det svarer til et areal på 22 ha. I Nakskov er der solgt knapt 34 ha ved Stensø.

Grøn erhvervspolitik

I efteråret 2022 besluttede byrådet en politik for grøn erhvervspolitik. Politikken bygger på den forståelse, at Lolland Kommune fortsat ønsker at bidrage til den grønne omstilling, men at det er en forudsætning for kommunens opbakning til etablering af nye VE-områder (VE er vedvarende energikilder), at det skaber grundlag for lokal vækst og arbejdspladser. Det kan både være arbejdspladser i den grønne værdikæde og afledte arbejdspladser.

Konkret vil Lolland Kommune udlægge nye VE-områder, herunder nye VE-områder, der kan matches med udlæg til grønne virksomheder og energitunge erhverv, der kan udnytte den lokale VE-produktion. Hertil kommer udlæg til PtX-anlæg (Power-to-X) plus en massiv investering i Nakskov Havn for at sikre en understøttende infrastruktur til den grønne erhvervspolitik.

Lolland Kommune samarbejder både med Gate 21 (partnerskab for grøn omstilling) i partnerskabsprojektet REEL for at sikre en optimal udnyttelse af Lollands grønne muligheder og med Business Lolland-Falster for at tiltrække VE-virksomheder og virksomheder, der er relevante i den samlede værdikæde.

Femernprojektet - er nået langt

Forligskredsen bag Femernforbindelsen besluttede i 2019 at sætte gang i Femernbyggeriet. Siden er aktiviteten vokset måned for måned, og projektet sætter nu for alvor sit præg på lokalområdet. Det gælder både i form af konkrete fysiske forandringer, hvor etablering af forlandet vest for Rødbyhavn samt opførelsen af tunnelementfabrikken og arbejdshavnen er langt fremme, og i form af samfundsøkonomiske konsekvenser.

Antallet af arbejdspladser i bygge- og anlægssektoren i Lolland Kommune er vokset kraftigt. Lolland oplever en øget tilflytning af danske og udenlandske medarbejdere, og lokale underleverandører oplever en stærk efterspørgsel på tjenesteydelser og varer.

Lolland Kommune arbejder for at få mest muligt ud af Femernprojektet. Derfor har kommunen i det forløbne år startet dialog med staten om bevarelse af tunnelementfabrikken til brug for andre infrastruktur- og offshoreprojekter, ligesom der er indledt en dialog med staten om beskyttelseslinjer og ejerforhold for det vestlige forland. Dette arbejde er mere udførligt beskrevet under afsnittet om turisme.

REGNSKABSOPGØRELSE

Beløb i mio. kr.

Noter	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forventet regnskab 30.09.22	Regnskab 2022	Regnskab 2021	Budget 2023
Indtægter						
Skatter	-1.888,6	-1.886,8	-1.886,8	-1.887,1	-1.818,5	-1.984,4
Tilskud og udligning	-2.008,4	-1.989,1	-1.989,2	-1.987,5	-1.956,6	-1.947,8
Indtægter i alt	-3.897,0	-3.875,9	-3.876,0	-3.874,6	-3.775,1	-3.932,2
Driftsvirksomhed - Overførsler						
Klima, Teknik og Miljø	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Børn og Skole	-3,5	-12,9	-13,7	-13,1	-1,1	-4,8
Ældre, Omsorg og Sundhed	213,9	213,7	213,7	215,2	176,0	219,9
Social og Arbejdsmarked	940,1	963,8	961,2	971,3	1.006,8	979,6
Økonomi og Erhverv	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	0,2
Overførselsudgifter i alt	1.151,1	1.165,2	1.161,8	1.173,9	1.182,4	1.194,9
Driftsvirksomhed - Service						
Klima, Teknik og Miljø	153,6	162,1	158,7	149,5	153,0	158,3
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	76,8	86,9	78,3	75,9	70,6	73,5
Børn og Skole	804,1	823,3	819,3	821,5	798,4	817,3
Ældre, Omsorg og Sundhed	645,1	634,2	635,8	629,7	893,9	656,9
Social og Arbejdsmarked	452,1	444,3	446,4	437,1	139,9	454,4
Økonomi og Erhverv	404,1	427,5	396,6	394,3	362,4	420,3
Serviceudgifter i alt	2.535,8	2.578,3	2.535,1	2.508,0	2.418,2	2.580,7
1 Driftsudgifter i alt	3.686,9	3.743,5	3.696,9	3.681,9	3.600,6	3.775,6
Driftsresultat før renter	-210,1	-132,4	-179,1	-192,7	-174,5	-156,6
Renter	13,2	11,0	11,0	15,1	12,0	14,0
Primært driftsresultat	-196,9	-121,4	-168,1	-177,6	-162,5	-142,6
Anlægsvirksomhed	133,0	205,3	84,0	58,6	112,9	113,4
2 Resultat i alt	-63,9	83,9	-84,1	-119,0	-49,6	-29,2

Minus = indtægt/overskud

FINANSIERINGSOVERSIGT

Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forventet regnskab 30.09.22	Regnskab 2022	Regnskab 2021	Budget 2023
Resultat ifølge ovenstående	-63,9	83,9	-84,1	-119,0	-49,6	-29,2
Afdrag på lån	105,7	464,2	464,2	464,2	238,0	107,4
Optagne lån	-99,5	-458,9	-396,4	-450,3	-151,5	-68,4
Kursreguleringer	0,0	0,0	0,0	9,2	-4,1	0,0
Balanceforskydninger	-0,6	5,7	5,7	19,2	-10,3	-0,7
Likvide ændringer i alt	-58,3	94,9	-10,6	-76,7	22,5	9,1
Likvid beholdning primo				-91,4	-68,9	-14,7
Likvide beholdninger ultimo				-14,7	-91,4	-23,8

Bevægelser (Tilgang og anvendelse af likvide midler): - = Indtægter og + = Udgifter

Beholdninger: - = Forøgelse og + = Forbrug

Alle tal er i årets priser (Regnskab 2022 i 2022-priser, Regnskab 2021 i 2021-priser og Budget 2023 i 2023-priser).

BALANCE

Beløb i mio. kr.

Noter	Ultimo 2022	Ultimo 2021
AKTIVER		
Materielle anlægsaktiver		
	927,8	954,4
	46,2	46,9
	6,1	7,9
	84,2	94,1
	1.064,3	1.103,3
Finansielle anlægsaktiver		
3	1.268,1	1.198,4
	-0,5	-0,3
	1.267,6	1.198,1
Omsætningsaktiver		
	37,6	39,7
	143,4	133,7
	1,4	1,4
	182,4	174,8
Likvide beholdninger		
	-14,7	-91,4
Aktiver i alt		
	2.499,6	2.384,8
PASSIVER		
Egenkapital		
	-1.101,9	-1.143,0
	730,1	953,9
4	-371,8	-189,1
5	-665,8	-721,4
6	-1.155,5	-1.167,0
	-7,6	-7,3
	-298,9	-300,0
	-2.127,8	-2.195,7
Passiver i alt		
	-2.499,6	-2.384,8

7 Kautions- og garantiforpligtelser udgør 1,812,7 mio. kr.
 Eventualforpligtelser udgør 11,0 mio. kr.
 Eventualrettigheder udgør 123,7 mio. kr., som består af indskud i Landsbyggefonden

8 Værdien af repo ultimo året udgør 63,5 mio. kr.

PENGESTRØMSOPGØRELSE

Beløb i mio. kr.

	Ultimo 2022	Ultimo 2021
DRIFTENS LIKVIDITETSVIRKNING:		
Regnskabsresultat		
Drift	3.681,9	3.600,6
Anlæg	58,6	112,9
Renter	15,1	12,0
Tilskud og moms	-1.987,5	-1.956,6
Skatter	-1.887,1	-1.818,5
Regnskabsresultat i alt	-119,0	-49,6
Finansforskydninger		
Kortfristede tilgodehavender og gæld	6,9	4,4
Langfristede tilgodehavender	10,8	12,2
Deponerede beløb	1,8	-27,0
Legater og deposita	-0,3	0,1
Finansforskydninger i alt	19,2	-10,3
Driftens likviditetsvirkning i alt	-99,8	-59,9
FINANSIERING:		
Lånoptagelse	-450,3	-151,5
Afdrag på lån	464,2	238,0
Kursregulering	9,2	-4,1
Finansiering i alt	23,1	82,4
Ændring af likvide aktiver	-76,7	22,5
Likvide aktiver primo	-91,4	-68,9
Likvide aktiver ultimo	-14,7	-91,4

Bevægelser (Tilgang og anvendelse af likvide midler): - = Indtægter og + = Udgifter

Likvide aktiver: - = Negativ og + = Positiv

Driften af Lolland Kommune inklusive anlæg og renter har i 2022 medført et kasseforøgelse på 119 mio. kr.

Finansforskydninger har medført et kassetræk på 19,2 mio. kr.

Af de optagne lån på 450,3 mio. kr. udgør 363,1 mio. kr. konvertering og faktisk optaget lån udgør 87,2 mio. kr.

Af afdrag på lån udgør de 363,1 mio. kr. lånekonvertering, 1,1 mio. kr. indbetaling af indefrosne feriepenge og øvrige afdrag 100 mio. kr.

Ovenstående har i alt medført en kasseforøgelse på 76,7 mio. kr.

NOTE 1

PERSONALEOVERSIGT - ANTAL FULDTIDSSTILLINGER

Område	2022 Antal stillinger	2021 Antal stillinger
Pleje	1.047,3	1.079,5
Plejeadministration	122,8	122,7
Børn og unge	900,7	907,8
Teknik og håndværk	144,4	139,0
Undervisning og kultur	358,6	355,1
Køkken og rengøring	61,2	57,4
Specialarbejde/vejarbejde	206,8	200,5
Administration	377,1	374,0
Øvrige	6,4	7,0
I alt	3.225,3	3.243,0
Lønsum (mio. kr.)	1.552,6	1.522,1

NOTER

NOTE 2

OVERFØRSEL AF UFORBRUGTE BEVILLINGER TIL 2023 *)

	2022	2021
		Mio. kr.
Overførsel af decentrale enheders mer-/mindreforbrug:		
Klima, Teknik og Miljø	0,9	1,5
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	0,3	0,5
Børn og Skole	5,9	11,0
Ældre, Omsorg og Sundhed	0,1	6,2
Social og Arbejdsmarked	1,2	3,4
Økonomi og Erhverv	10,3	18,5
I alt overførsel af decentrale enheders mer-/mindreforbrug	18,7	41,1
Øvrige driftsoverførsler:		
Klima, Teknik og Miljø	5,5	4,4
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	9,6	8,8
Børn og Skole	0,0	2,7
Ældre, Omsorg og Sundhed	0,0	2,4
Social og Arbejdsmarked	0,7	2,1
Økonomi og Erhverv	23,7	24,8
I alt øvrige driftsoverførsler	39,5	45,2
Projektsoverførsler:		
Fritids- og Kulturudvalget	-0,3	0,1
Børne- og Skoleudvalget	-3,0	0,3
Ældre- og Sundhedsudvalget	2,0	-3,9
Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	-2,1	-1,2
Økonomiudvalget	-0,1	0,2
I alt øvrige driftsoverførsler	-3,5	-4,5
Driftsoverførsler i alt	54,7	81,8
Anlæg:		
Klima, Teknik og Miljø	12,7	34,7
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	0,4	1,2
Børn og Skole	0,0	4,3
Økonomi og Erhverv	38,5	16,7
I alt anlæg	51,6	56,9
Lånoptagelser:		
Energibesparende foranstaltninger	-1,3	
Nedrivningspuljer	-4,1	
Havne	-9,3	
I alt lånoptagelser	-14,7	-38,0
Balanceforskydninger		
Indskud i landsbyggefonden	4,4	4,4
I alt ønsker om overførsler til 2023	96,0	105,1

Positive tal = overførsel af overskud

* Ovenstående bevillingsoverførsler er under forudsætning af byrådets godkendelse, på mødet den 30. marts 2023.

NOTE 3

LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

	Ejerandel	Indre værdi	Kommunens andel
Aktier og andelsbeviser og ejerandele:			
Industricenter Maribo	59%	2,0	1,2
Refa	41%	2,9	1,2
Lolland Falster Airport	50%	1,4	0,7
LF Brandvæsen	48%	5,3	2,6
Lokaltog (Lollandsbanen)	6%	722,3	45,5
Lolland Energiholding A/S	100%	1.082,3	1.082,3
Sampension	1%	3.744,0	32,7
Fælleskøkkenet I/S	39%	71,5	27,8
Aktier, andelsbeviser og ejerandele i alt			1.194,0
Øvrige langfristede tilgodehavender:			
Udlån til beboerindskud nominel værdi			15,0
Hensættelse til forventet tab			-7,8
Kontanthjælp mod tilbagebetaling, nominel værdi			29,6
Hensættelse til forventet tab			-25,3
Indefrosne ejendomsskatter			38,2
Indskud i Landsbyggefonden er optaget under eventualrettigheder i note 6.			
Andre langfristede udlån og tilgodehavender:			12,3
Deponerede beløb for lån mv.			12,0
Øvrige langfristede tilgodehavender			74,0
Langfristede tilgodehavender i alt			1.268,0

NOTER

NOTE 4

EGENKAPITALFORKLARING

	Mio. kr.	
	2022	2021
Egenkapital ultimo	-189,1	-69,8
Primosaldoregulering	-25,6	-20,7
Egenkapital primo	-214,7	-90,5
Resultat konto 00-07 drift og anlæg	-119,0	-49,6
Skattefinansierede aktiver	41,8	21,5
Pensionsforpligtelser tjenestemænd	-66,4	-68,3
Værdiregulering hensættelser	10,8	0,5
Værdiregulering fælleskommunale selskaber mv.	-58,2	-22,1
Værdiregulering leasing	-3,1	-3,0
Værdiregulering indskud i Landsbyggefonden	0,0	0,6
Værdiregulering indefrosne feriepenge	2,4	1,1
Øvrige værdireguleringer	-1,9	-0,8
Værdireg. tab og optaget tilg. på kontanthjælp og beboerindskud	22,3	23,6
Værdiregulering lån	3,1	1,2
Urealiserede kurstab/-gevinster	9,2	-4,1
Afskrivninger	1,9	0,8
Egenkapital ultimo	-371,8	-189,1

NOTE 5

HENSATTE FORPLIGTIGELSER

	Mio. kr.	
	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Tjenestemandspension - ikke forsikringsdækket	-627,5	-693,9
Forventet udbetaling til arbejdsskader	-37,0	-26,0
Eftervederlag	-1,3	-1,1
Retssager/erstatningskrav	0,0	-0,4
Hensatte forpligtigelser i alt	-665,8	-721,4

Forpligtelsen på tjenestemandspension er optaget på baggrund af en aktuarmæssig beregning foretaget november år 2019 af Sampension korrigeret for udbetaling og forpligtelser i efterfølgende år.

Forpligtelsen på arbejdsskader er optaget på baggrund af en aktuarmæssig beregning i år 2022.

NOTE 6

LANGFRISTET GÆLD

	Mio. kr.	
	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Ældreboliger	-97,3	-106,4
Finansielt leasede aktiver	-33,3	-36,4
Øvrig langfristet gæld	-904,9	-905,6
Indefrosne feriemidler	-120,0	-118,6
Langfristet gæld i alt	-1.155,5	-1.167,0

NOTE 7

KAUTIONS- OG GARANTIFORPLIGTIGELSER

		Mio. kr.
<u>Garanti for lån til støttet boligbyggeri</u>		842,9
Jyske Realkredit	20,0	
DLR Kredit A/S	2,1	
Nykredit Bank A/S	76,6	
Realkredit Danmark	744,2	
<u>Øvrige garantier/kautionser</u>		
Kommunekredit		832,0
Askø Strandvig Vandværk	0,4	
Birket Vandværk	0,7	
Borresminde Vandværk i Birket I/S	1,9	
Holeby Fjernvarme	7,5	
Kragenæs Vandværk	0,2	
Lolland Spildevand A/S	398,5	
Lolland Vand A/S	64,8	
Lolland Varme A/S	241,8	
Maribo Varmeværk a.m.b.a	57,3	
Nakskov Elnet A/S	4,9	
Rødby Varmeværk	48,1	
Rødbyhavn Fjernvarme	5,9	
Rødbyhavn Fjernvarme	6,4	
Fælleskommunale selskaber		137,2
REFA ¹⁾	127,4	
Trafikselskabet Movia ¹⁾	1,6	
Udbetaling Danmark (solidarisk hæftelse) ¹⁾	8,2	
Realkredit Danmark		0,6
Søllested Gymnastikforening	0,6	
Kautions- og garantiforpligtigelser i alt		1.812,7

¹⁾ Solidarisk hæftelse. I oversigten er kun Lolland Kommunes andel medtaget. REFAs totale forpligtigelse udgør 359,1 mio. kr., Movias 177,4 mio. kr. og Udbetaling Danmarks udgør 1,145 mia. kr.

Der har ikke været udløst garantiforpligtigelser med væsentligt tab for Lolland Kommune til følge de seneste 5 år.

EVENTUALFORPLIGTIGELSER

Verserende retssager		11,0
Eventualforpligtigelser i alt		11,0

Kommunen er part i en tvist med Kommuneqarfik Sermersooq, hvor retssagens værdi af advokatfirmaet Alares er oplyst til 11,3 mio. kr. Herudover kan sagens udfald risikere at medføre en fremtidig udgift for Lolland Kommune for grønlandske borgere, der tager ophold på Kofoedsminde. Antal borgere er ukendt. Sagen hovedforhandles i januar 2023 med forventet domsafsigelse i marts 2023. Det må forventes at sagen ankes uanset udfald. Herudover er kommunen part i enkelte tvister, hvor udfaldet ikke forventes at påvirke kommunens økonomi væsentligt.

EVENTUALRETTIGHEDER

Landsbyggefonden		123,7
Eventualrettigheder i alt		123,7

NOTE 8

REPO-FORRETNINGER

Repo-forretninger	63,5
Repo-forretninger i alt	63,5

Lolland Kommune anvender Repo-forretninger i forbindelse med likviditetsstyring. Repo-forretninger er aftaler, hvor der sker handel med kommunens obligationer. Arrangementet fungerer i realiteten som et kortfristet lån med sikkerhed i værdipapirer.

Ultimo 2022 er værdien af repo-forretningen opgjort til 63,5 mio. kr., som er tilgået kassebeholdningen og indregnet som en kortfristet gældsforpligtelse. Udløbsdatoen er 5. januar 2023.

REGNSKABSOVERSIGT

Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt budget	Tillægsbevillinger	Omlægninger	Korrigeret Budget	Regnskab	Rest-budget	Ansøgt overførsel til 2023
Drift	3.687,0	56,5	0,0	3.743,5	3.681,9	61,6	54,7
Klima, Teknik og Miljø	153,6	8,5	0,0	162,1	149,6	12,5	6,4
Miljø og Planlægning	4,0	4,8	0,0	8,8	4,8	4,0	4,0
Kollektiv trafik, havne m.v.	58,1	2,3	0,0	60,4	53,9	6,5	1,9
Veje og grønne områder	91,5	1,4	0,0	92,9	90,9	2,0	0,5
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	76,8	10,1	0,0	86,9	75,9	11,0	9,6
Kultur	49,3	6,8	0,1	56,2	50,0	6,2	5,3
Folkeoplysning og idræt	25,5	4,3	-0,1	29,7	24,7	5,0	4,5
Sundhed	2,0	-1,1	0,0	0,9	0,8	0,1	0,1
Projekter	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4	-0,3	-0,3
Børn og Skole	800,6	9,8	0,0	810,4	808,4	2,0	2,9
Fælles - Skoler og Stab	7,4	4,1	-5,1	6,4	6,4	0,0	2,1
Dagtilbud	132,4	0,3	-1,6	131,1	130,7	0,4	2,2
Undervisning	270,7	11,1	0,8	282,6	283,7	-1,1	0,2
Fritidstilbud	36,9	1,6	-0,2	38,3	37,8	0,5	0,3
Specialundervisning	73,9	-0,3	1,1	74,7	73,8	0,9	-0,1
Sundhed	23,1	1,0	0,0	24,1	23,4	0,7	0,4
Understøttende foransøgninger	34,0	0,5	0,0	34,5	31,8	2,7	0,5
Forebyggelse og anbringelse	222,2	-8,7	4,7	218,2	217,4	0,8	0,3
Projekter	0,0	0,2	0,3	0,5	3,4	-2,9	-3,0
Ældre, Omsorg og Sundhed	859,1	-11,1	0,0	848,0	844,8	3,2	2,1
Sundhed	280,0	5,2	1,1	286,3	287,0	-0,7	0,0
Ældre	579,1	-12,4	-1,1	565,6	563,7	1,9	0,1
Projekter	0,0	-3,9	0,0	-3,9	-5,9	2,0	2,0
Social og Arbejdsmarked	1.392,2	15,9	0,0	1.408,1	1.408,4	-0,3	-0,2
Forsikrede ledige	57,3	-6,5	0,0	50,8	55,6	-4,8	0,0
Midlertidig forsørgelse	261,0	5,1	0,0	266,1	259,2	6,9	0,0
Varig forsørgelse	532,9	32,5	0,0	565,4	577,9	-12,5	0,0
Øvrige sociale formål	55,4	-4,9	0,0	50,5	50,5	0,0	0,0
Beskæftigelsesindsats	83,8	-10,6	0,0	73,2	72,6	0,6	0,0
Socialpsykiatri	134,6	5,6	28,3	168,5	159,8	8,7	1,7
Handicappede	253,6	-3,8	-28,3	221,5	220,0	1,5	0,2
Misbrug	13,1	0,0	0,0	13,1	12,9	0,2	0,0
Projekter	0,5	-1,5	0,0	-1,0	-0,1	-0,9	-2,1
Økonomi og Erhverv	404,7	23,3	0,0	428,0	394,8	33,2	33,9
Ejendomme	42,2	18,6	0,0	60,8	54,3	6,5	7,4
Administration og fællesudgifter	338,0	29,0	0,0	367,0	340,1	26,9	26,6
Bevillingsreserve	24,5	-24,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projekter	0,0	0,2	0,0	0,2	0,4	-0,2	-0,1
Anlæg	133,0	72,3	0,0	205,3	58,6	146,7	51,6
Klima, Teknik og Miljø	25,4	38,0	0,0	63,4	13,8	49,6	12,7
Fritid, Kultur og Folkeoplysning	1,5	4,0	0,0	5,5	3,4	2,1	0,4
Børn og Skole	0,0	5,6	0,0	5,6	5,8	-0,2	0,0
Økonomi og Erhverv	106,1	24,7	0,0	130,8	35,6	95,2	38,5
Finansielle bevillinger	-3.819,9	-128,9	0,0	-3.948,8	-3.731,4	-217,4	-10,3
Økonomiudvalget	-3.819,9	-128,9	0,0	-3.948,8	-3.731,4	-217,4	-10,3
Skatter	-1.888,6	1,8	0,0	-1.886,8	-1.887,1	0,3	0,0
Tilskud og udligning	-2.008,4	19,2	0,0	-1.989,2	-1.987,6	-1,6	0,0
Renter	13,2	-2,2	0,0	11,0	15,1	-4,1	0,0
Afdrag på lån	105,7	358,5	0,0	464,2	464,2	0,0	0,0
Lånoptagelser	-99,5	-359,3	0,0	-458,8	-450,3	-8,5	-14,7
Kursreguleringer	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	-9,2	0,0
Balanceforskydninger	-0,6	6,3	0,0	5,7	19,2	-13,5	4,4
Forskydninger i likvide aktiver	58,3	-153,2	0,0	-94,9	85,9	-180,8	0,0

LEDELSENS PÅTEGNING

Økonomi- og Erhvervsudvalget har dags dato behandlet og aflagt årsberetning for 2022 for Lolland Kommune. Årsberetningen er en beretning om 2022 og et supplement til de af Indenrigs- og Sundhedsministeriet krævede skemaoversigter og regnskabsforklaringer.

Årsberetningen giver efter vores opfattelse et retvisende billede af kommunens økonomiske transaktioner og målopfyldelse i 2022 samt kommunens økonomiske stilling pr. 31. december 2022 opgjort i overensstemmelse med bestemmelserne i Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem om indregning og måling af regnskabsposter.

Vi anser de transaktioner, der er afspejlet i regnskabet, som værende gennemført i overensstemmelse med gældende love og regler, byrådets beslutninger og sædvanlig praksis, ligesom de underliggende dispositioner efter vores bedste overbevisning er gennemført under skyldig økonomisk hensyntagen.

Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til byrådet, at årsrapporten overdrages til revisionen.

Lolland Kommune den 23. marts 2023

Borgmester Holger Schou Rasmussen / Kommunaldirektør Thomas Knudsen

Foto: Sø ved Albuen - Søren Monefeldt, Nakskov Fotogruppe. Østersøen Næsby Strand - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe. Træ Albuen - Søren Monefeldt, Nakskov Fotogruppe. Kong Svends Høj - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe. Maribo Domkirke - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe. Admiral, vild flora, min have - Anne-Mette Pedersen, Nakskov Fotogruppe.

Lolland Kommune
Torvet 3
4930 Maribo
www.lolland.dk